

hargitanépe udvarhely

Baleset történt
a parajdi bányában **2**

Hím, és nőstény cicák
ivartalanítása **2**

Holnap nyit a Kalács
tábor Méréfalván **5**

HÍRVIVŐKTŐL AZ ŪRTÁVKÖZLÉSIG

Hoz még levelet a posta?

Életednek egy része – ezzel a szlogennel népszerűsíti önmagát, mondhatni találóan a Román Posta. Kérdéses persze, hogy a harmadik évezred információs terében életünknek mekkora részét mondhatja magáénak ez a szerepét mindmáig megőrző, ugyanakkor helyét kereső óriás intézményhálózat. A tökéletes válaszadás igénye nélkül látogattunk el az udvarhelyi postahivatalba. **5. oldal**

Az írásos információtovábbítás iránti igény, ha csökkenő mértékben is, de még hosszú ideig megmarad. Van és lesz helye a postának

FOTÓ: SZÁSZ CSABA

valutárfolyam

1 euró	EUR	4,5558	▼
1 amerikai dollár	USD	3,7086	▼
100 magyar forint	HUF	1,6224	▼

A vízellátási problémákról tárgyaltak

Mivel az elmúlt egy hónapban számtalan probléma adódott Fenyéden, Oroszhegyen, Méréfalván és Zetelakán a vízellátással, a Harviz Rt. és a megyei tanács képviselőinek jelenlétében megbeszélést tartottak a zetelaki község házában. Borboly Csaba, a megyei tanács elnöke konkrét megoldásokat javasolt, hogy többet ne forduljon elő a kialakult helyzet. **3**

Felavatták a sikaszói vezetékes villanyáramot

A munka nincs befejezve, ha nincs kellőképpen felavatta – állítják Sikaszó lakosai. Mivel az elmúlt karácsonytól kezdve a sikaszói háztartások kétharmada rendelkezik már vezetékes villanyárammal, a lakosok hálójuk jeléül meghívták Borboly Csabát Sikaszóba, hogy avassa fel a fél éve működő hálózatot. **6**

Darvas Attila

Ez már nem az a Tusványos

Úgy néz ki, hogy a létező román-magyar párbeszédet sem akarják folytatni, hiszen alig akadt 2-3 román előadó. Míg máskor a hangzatosabbnál hangzatosabb nevű román politológusokkal és politikusokkal Olto lehetett rekeszteni, most még egy kagylóléfolyót sem. **3**

BŐVÍTETTÜK SZOLGÁLTATÁSAINKAT!

HA NÁLUNK KÖTI BIZTOSÍTÁSÁT AUTÓJA MŰSZAKI VIZSGÁJA **80 RONBA KERÜLI** Safety Broker

ÜGYFELEINKNEK KÁRRENDEZÉS INGYEN! KÁR ESETÉN HÍVJA A KÖVETKEZŐ TELEFONSZÁMOT: 0747-128 760, 0751-247 742

A VÁROS LEGOLCSÓBB KÖTELEZŐ BIZTOSÍTÁSAI (RCA)

cm ³	FIZIKAI SZEMÉLYEK		JOGI SZEMÉLYEK	
	6 hónap	12 hónap	6 hónap	12 hónap
1200 alatt	100,00 RON	180,00 RON	160,00 RON	250,00 RON
1200 - 1400	120,00 RON	190,00 RON	170,00 RON	300,00 RON
1400 - 1600	143,00 RON	220,00 RON	189,00 RON	330,00 RON
1600 - 1800	178,00 RON	265,00 RON	200,00 RON	360,00 RON
1800 - 2000	196,00 RON	325,00 RON	220,00 RON	400,00 RON
2000 felett	224,00 RON	395,00 RON	250,00 RON	460,00 RON

SZÉKELYUDVARHELY
-Tomcsa Sándor u. 2/A szám
-Malom u. (Postabankkal szemben) 3 szám

Tel./fax: 0266-210 411
0746-247 742

HIRDETÉSEK

hargitanépe udvarhely

Udvarhelyszék
új napilapja

1 hónap **17** lej
3 hónap **45** lej

Velünk teljes a kép.

Tel.: 0733-553014

Beszélgetések a kultúra füstjében

Felolvasó névvel irodalmi önképzőköri munka indult el tavaly szeptemberben Székelykeresztúron, ahol a minden hónap első szombatjára időzített irodalmi összejöveteleken „a kultúra füstjében lendületes, kreatív beszélgetések zajlanak”. **2**

■ **Baleset történt a parajdi bányában.** Tegnap délután nem sokkal három óra után a parajdi sóbányába vezető alagútban egy autóbusz sofőrje – egyelőre ismeretlen, illetve tisztázatlan okok miatt – elveszítette uralmát a gépjármű felett, és az alagút falának ütközött. Az incidens a bánya bejáratától nagyjából egy kilométerre történt, a járműben huszonötven tartózkodtak. A baleset során kilenc személy sérült meg, köztük a buszsofőr is. A sérülteket a felszínről több udvarhelyi és marosvásárhelyi mentőautó szállította tovább. Az enyhébben sérültek

helyben, az orvosi rendelőben kaptak ellátást, a súlyosabban sérülteket pedig a SMURD helikoptere szállította Marosvásárhelyre.

Legtöbben törések és zúzódások jeleit mutatták, a mentőszolgálat jelentése szerint komolyabb sérült is volt. Tegnap még nem lehetett tudni a baleset okát, melyre vonatkozóan két feltételezés született: technikai meghibásodás, avagy a sofőr rosszullete okozhatta a bajt. A tegnap már elkezdett kivizsgálások és a sofőr állapotára vonatkozó orvosi jelentések vélhetően választ adnak majd mindekre.

Körkép

KÖZÉLET

FELOLVASÓ SZÉKELYKERESZTÚRON

Beszélgetések a kultúra füstjében

Felolvasó névvel irodalmi önképzőköri munka indult el tavaly szeptemberben Székelykeresztúron, ahol a minden hónap első szombatjára időzített irodalmi összejöveteleken „a kultúra füstjében lendületes, kreatív beszélgetések zajlanak”. Szombaton már a kilencedik találkozóra várják az érdeklődőket.

Szász Csaba

szasz.csaba@hargitanep.ro

Az irodalmi kör létrehozásának ötlete Bardócz Levente, a kolozsvári Babes-Bolyai egyetem első éves hallgatójának fejéből pattant ki, Sente B. Levente keresztyúri költő, közíró segítségével tavaly szeptember 21-én „Felolvasó” címszó alatt el is indult az irodalmi önképzőköri munka. A Molnár István Múzeum termében Major Mária Brigitta és Csomós Éva-Zsuzsanna népes hallgatóság előtt olvasták fel alkotásaikat. A második összejövetelt, változatlan helyszínnel december 10-én rendezték meg

P. Buzogány Árpád májusban volt a Felolvasó vendége

FOTÓ: EIRODALOM.RO

a Székelykeresztúri Diákok és Ifjak Tanácsa segítségével, arra ösztönözve a kisváros fiatalosságát, hogy a líra vagy a próza világában tett próbálkozásairól más nézőpontokat is megismerhessenek.

Idén januárban a Felolvasó a 17. században épült Lengyel-féle patinás házba költözött, melynek pincesorát elegáns kávézóvá alakították. Rendszeresek lettek az összejövetelek is, minden hónap első szombatján várják az iroda-

lom barátait, hogy bemutatkozó vagy más ismert költőkkel-írókkal, és általuk felolvasott műveikkel ismerkedjenek, hogy aztán közösen „kivesézzék” ezeket, véleményüknek adjanak hangot.

– Sajnos az irodalom és úgy

általában a művészetek nem örövendenek oly nagy érdeklődő bázisnak szerény kis városomban. Ezen szeretnék változtatni. Elsősorban a fiatalokat szólítja meg a Felolvasó kör, mely a lírában és prózában tett próbálkozásaik bemutatásának enged teret – vallja a klubvezető Bardócz Levente.

A találkozókön több alkalommal is megjelent az a néhány helyi, már elismert és ismert költő, író (Sente B. Levente, Zsidó Ferenc, illetve Balázs K. Attila), akikről, mint kiderült, a keresztyúriak meglepő módon igen keveset tudnak. De fogadták már körükben P. Buzogány Árpád költő-író-publicistát, a múlt hónapban pedig az Alsóboldogfalván élő Gálfalvi Gábor népművelő, író két novelláját és riportját hallhatta a keresztyúri közönség.

– Öröndetes, hogy jelentkezők, felolvasók szép számmal vannak. Véleményem szerint baráti légkör született, illetve bontakozik ki, a kultúra füstjében lendületes, kreatív beszélgetések zajlanak – vélekedik az ötletgazda Bardócz Levente.

HÁZI KEDVENC

Kandúrok esetében az ivartalanítás számos előnnyel jár, főleg ha erre fiatal korban kerül sor (6-8 hónapos kor). A pubertás után, 8-9 hónapos korban a kandúr cicák számos, nem kívánatos viselkedésformát, „rossz szokást” vehetnek fel.

Gyakran a lakáson belül is területük megjelölésére töreksznek, elsősorban vizeletspriceléssel, ami kellemetlen, nehezen eltávolítható szagot hagy maga után. Ha a kandúrnak lehetősége van rá, egyre távolabb csavarog el a háztól, hogy minél nagyobb területet alakíthasson ki magának. A kóborló cicákra komoly veszélyt jelent a városi autóforgalom, az elütött macskák je-

lentős része nem ivartalanított kandúr. Emellett a területért gyakran más macskákkal is meg kell küzdeniük, aminek gyakran nehezen gyógyuló sebek, tályogok a következményei. Számos gyógyíthatatlan fertőző betegség is karmolás, harapás útján terjed. Végül, de nem utolsó sorban a kandúr cicák ivartalanításával is csökkenthető a nem kívánt szaporulat, megelőzhető a kóbor állatok számának növekedése.

Az ivartalanítás célja nőtény cicák esetében elsősorban a nem kívánt szaporulat és az azzal járó problémák megelőzése. Emellett más előnyei is vannak a beavatkozásnak mind a gazdi, mind a cica szempontjából. Miután a cica eléri az ivarérettséget

(kb. 8 hónaposan), az év nagy részében rendszeresen ivarzik: háromhetente, 3-5 napon keresztül. Ez a párzás bekövetkeztéig folytatódik. Az ivarzás idején a legtöbb nőtény cica viselkedése gyökeresen megváltozik. Hangos nyávogással „hívja” a kandúrokat, és nyugtalaná válik, sokat hampereg, étvágya csökken. Az ivartalanítás után ezek a tünetek természetesen elmúlnak. Végül az ivartalanítás csökkenti a méh daganatos és gyulladós betegségeinek, illetve az emlődaganatok kialakulásának valószínűségét is.

Ajánlott még a felnőttkor előtt elvégeztetni a beavatkozást a cicán, 6-8 hónapos kora között. Természetesen a műtét

ennél idősebb cicákon is elvégezhető, sőt, ha szükséges, akár vemhes állatok is biztonságosan ivartalaníthatók. Általánosságban az ivartalanítás során igen ritkán jelentkezik komplikáció. Azonban ez is, mint minden sebészeti beavatkozás, bizonyos kockázattal jár. Az altatás során jelentkező komplikációk megelőzése szempontjából fontos, hogy csak teljesen egészséges cicán végezzük el a műtétet. Ha cicáján a betegség bármi jelét észleli, jelezze ezt a műtét előtt. Emellett minden altatás előtt átvizsgáljuk a cicát, hogy semmilyen lényeges egészségi probléma ne kerülhesse el a figyelmünket. Nagyon ritkán(!) a seb elfertőződhet, amit annak

duzzanata és a cica bágyadsága, étvágytalansága jelez. Ez a komplikáció injekcióban adott antibiotikumokkal rendszerint kezelhető.

A cicák nagy részén nem figyelhető meg semmi, az ivartalanítással összefüggésbe hozható nem kívánt változás. Esetenként az ivartalanított cicák kissé fokozott étvágya miatt elhízás következik be. Ha a testsúly növekedését veszi észre a cicán, célszerű táplálékadagját kissé visszafogni, illetve alacsonyabb energiatartalmú eleséggel próbálkozni. Számos kifejezetten ivartalanított cicák részére készült táp is kapható.

Dr. Sándor Zsolt állatorvos

Míg régebb a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktáborba ellátogatókat jobban érdekelték az igényesen, mindenkit kielégíteni igyekvő előadások, addig most sokak számára fontosabb volt a sör ára, illetve hogy esténként milyen jó buli van. Nem is csoda, hogy fordult a kocka, hiszen az idei tusványosi programból hiányoztak azok az előadók és azok a témák, amelyek közönségszolgálatok lettek volna.

Tusványos még korábban évről évre arról szólt, hogy olyan témák kerekedtek ki a különböző panelbeszélgetéseken, amelyek végül egy adott időszakra meghatározták a térség politikai helyzetét, illetve megszabták annak irányát.

Ezzel szemben az elmúlt pár Tusványos egyre inkább nem felel meg eredeti céljának, vagyis annak, hogy előmozdítsa a magyar–magyar, illetve a magyar–román párbeszédet. Míg 2007-ben a főszervezők legnagyobb problémája az volt, hogy Markó Béla, az RMDSZ akkori elnöke nem jön el a táborba Tökés Lászlóval közösen megbeszélni egy előadás keretében az erdélyi magyar belpolitikai helyzetet, most ez fel sem merülhet. Sőt ez kezd utópisztikus lehetőségeként megjelenni. Semmi új gondolat, eszme nem születik már a Tusványos alatt?

Miért? – tehetjük fel a kérdést. Nehezen lehet problémákat keresni és azokra megoldásokat találni, ha úgy alakítjuk ki a meghívottak listáját, hogy gyakorlatilag ellenvélemény nem is hangzik el. Nem azért, mintha nem volna, hanem azért, mert nem akarjuk meghallgatni. A magyar–magyar problémák

NÉZŐPONT ■ Darvas Attila

Ez már nem az a Tusványos

létező dolgok, de erre már a Tusványos nem tud választ adni, mert nem akar. És úgy néz ki, hogy a létező román–magyar párbeszédet sem akarják folytatni, hiszen alig akadt 2-3 román előadó. Míg máskor a hangzatosabbnál hangzatosabb nevű román politológusokkal és politikusokkal Olto lehetett rekeszteni, most még egy kagylólépfolyót sem.

Továbbmenve: az idei Tusványos témája adott lett volna, mindenki arra lett volna kíváncsi, hogy akkor a nyár eleji önkormányzati választások tükrében az erdélyi magyar pártok megvitatják a hogyan tovább?-ot a következtetések levonása után. Ehelyett kaptuk az RMDSZ, a magyarországi baloldalt, a jelenlegi bukaresti kormány szidását stb. Önkritikát persze senki nem gyakorolt. Voltak viszont olyan előadások, amelyek az előadók Koszovót szerettek volna Erdélyben, mert csak az ilyen út vezet az autonómia felé, voltak olyan előadók, akik

nem tudták milyen Székelyföldet szeretnének, bár „vezető politikusok”, voltak olyanok, akik mindenről beszéltek, csak az épp adott panel témájáról nem. És volt rengeteg olyan előadás, amely nem rólunk erdélyiekről, határontúliakról szólt, hanem inkább valamelyik számunkra semmit sem jelentő magyarországi kistérségről.

Nem állítom, hogy nem voltak olyan előadások, amelyek ne keltették volna fel az érdeklődésemet és nem hallgattam szívesen végig. Csak míg régebb szinte minden előadásra szerettem volna elmenni, de ehhez négybe kellett volna szakadjak, addig idén az egy árva testem is boldogan elég volt ehhez.

És azt sem állítom, hogy arra érdemes következtetéseket nem lehet levonni az idei diáktábor előadásaiból. Elsősorban az EMNP mind a mai napig nem tudta önmagát meghatározni, nem tudják, mi a teendőjük és mit akarnak. Csak annyit tudnak, hogy ki ellen kell küzdeniük. Másodsorban a Fidesz párbeszédében diskurzusváltás volt érzékelhető. Semjén Zsolt és Németh Zsolt teljesen más hangot ütött meg az erdélyi politikával kapcsolatban, mint bő két hónappal ezelőtt. Gyakorlatilag áldásukat adták arra, hogy az RMDSZ úgy lavírozzon összel a parlamenti választások után, ahogy az erdélyi magyarságnak megfelel. Minden eszközt felhasználhatnak arra, hogy kormányra kerüljenek. Mindeközben Orbán Viktor ezúttal már a jó rendőr–rossz rendőr szerepében tűnt fel, aki ennek is, annak is és a harmadiknak is odapirított. Megetheti.

Körkép

TÁRSADALOM

MEGOLDÁSOKAT KERESNEK

A vízellátási problémákról tárgyaltak a polgármesterek

Mivel az elmúlt egy hónapban számtalan probléma adódott Fenyéden, Oroszhegyen, Máréfalván és Zetelakán a vízellátással, a Harviz Rt. és a megyei tanács képviselőinek jelenlétében megbeszélést tartottak a zetelaki községházán. Borboly Csaba, a megyei tanács elnöke konkrét megoldásokat javasolt, hogy többet ne forduljon elő a kialakult probléma.

Antalfi József

antalfi.jozsef@hargitanepe.ro

Mind a négy község vezetője megemlítette a vízellátás kapcsán kialakult problémákat. Nagy Attila, Zetelaka polgármestere feltette a kérdést, hogy ha 120 százalékos terhelésre építették a falvakban működő hálózatot, akkor miért hibásodik meg egy elég kis kihasználás alatt. A falvak lakói nehezteltek az információhiány miatt, tudni szeretnék, hogy vajon lesz-e még ilyen baj, hiszen ez a hálózat gyakorlatilag, Udvarhely egyharmadát is el tudná látni vízzel. A kommunikáció fejlesztését javasolják, hogy a lehetséges hibákat hamarabb be tudják jelenteni. Dávid Lajos, Máréfalva, azaz a

legkisebb fogyasztó polgármestere is neheztelt, hiszen még az ők szükségletüket sem volt képes kielégíteni a rendszer. Értetlenül álltak a bajok előtt, mivel közszolgáltatásról van szó, mégis a hivataloktól várták a válaszokat a probléma esetén. Bálint Elemér Imre, Oroszhegy polgármestere elmondta, hogy még a profitorientált szolgáltatás felett is képesek lennének szemet hunyni, csupán megfelelően működjön a vízellátás. A Kisvíz program kapcsán kiemelte, hogy sok gondot kiküszöbölne, ha Oroszhegy rendszerét sikerülne összekötni Fancsallal, így megerősíthető lenne a vízellátás. Bokor Botond, Fenyéd elöljárója tarthatatlannak véli ezt az állapotot, a műszaki személyzetet bővítené ki. Tudni szeretné, hogy fel vannak-e készülve a vízszolgáltatónál egy hasonló probléma kialakulásakor.

Zólya László, a Harviz Rt. vezetője elmondta, hogy a cég működése óta nem találkoztak még ekkora problémával, nem voltak rá felkészülve. Ő is beismerte, hogy a cégnél a műszaki felszereltséggel bajok vannak, a munkapontokat erősíteni kellene, mivel hat községben négy emberük dolgozik. A községeken a legtöbbet

Vizes ügyekről tárgyaltak. Azt javasolták, mindenki találja meg az illetéktelen vízfogyasztókat

a POST 2-es operatív program segítene.

Borboly Csaba megoldásként azt javasolta, hogy minden község próbálja meg kiszűrni az illetéktelen vízfogyasztókat. A 110-es csö-

vek vásárlását támogatja a megyei tanács, viszont a községeknek kell elvégeztetniük a szereléshez szükséges munkákat. A továbbiakban javasolta egy vízszállító autó megvásárlását is, így egy hasonló prob-

léma esetén a szükséges vízmenyiséget ki lehetne hordani a helyszínekre. A megyei tanács elnöke felkérte a Harviz Rt.-t, hogy több tájékoztató jellegű közleményt adjanak ki a továbbiakban.

hargitanépe
udvarhely

Székelyudvarhely, Kossuth Lajos u. 10. sz.

Tel.: 0266-215 270

Várjuk ügyfélszolgálati irodánkban!

ELŐFIZETÉS

REKLÁM

APRÓHIRDETÉS

A GYÁSZJELENTÉS ÉS
MEGEMLEKEZÉS

INGYENES

■ **Érvénytelen a referendum.** Tegnap délután a Központi Választási Iroda (BEC) közölte a július 29-re kiírt népszavazás 99,97%-ban feldolgozott eredményeit, amely szerint a szavazópolgárok 46,23 százaléka vett részt a referendumon. Mivel a 18 548 hazai és külföldi szavazókörzetből csak négyben nem fejeződött be a szavazatok összeszámolása, ezért biztosra vehető, hogy érvénytelen a referendum. Az urnákhoz vonulók 87,57 százaléka az államfő menesztésére tette le voksát, és 11,15%-uk szavazott ellene, az érvénytelen szavazatok aránya pedig 1,32%. A vasárnapi szavazáson Hargita és Kovászna megyében volt a

legalacsonyabb a részvételi arány, Hargita megyében a szavazati joggal rendelkező lakosság 11,56%-a szavazott, ez az arány Kovászna megyében 20,6%-os, és Maros megyében 33,96%-os volt. A magyarság többsége az államfő maradásának érdekében nem jelent meg a népszavazáson, ezért vasárnap éjjel Basescu kiemelten mondott köszönetet a magyar szavazóknak, emellett pedig kijelentette, hogy megértette feléje tett jelzésüket. Azt is megjegyezte, hogy a továbbiakban az USL viselkedése által megosztott ország újraegyesítésén fog dolgozni, illetve igyekszik csökkenteni a társadalmi feszültségeket is. Mivel az ország-

nak rossz, hogy a társadalom két táborra szakadt, az államfő kijelentette, hogy a jövőben Romániáért fog küzdeni, nem pedig a pártokért. Annak ellenére, hogy népszavazás mérlege Basescu maradása felé mozdult el, Victor Ponta kijelentette, hogy a referendum kimenetele mégis kívánó, és az USL a továbbiakban csak azokat fogja képviselni, akik az államfő menesztése ellen szavaztak. Emellett azt is elmondta, hogy a Szociálliberális Szövetség (USL) a jövőben nem fog felfüggesztéssel és népszavazással próbálkozni Basescu eltávolítására. A Magyar Polgári Párt tegnap közleményében kijelentette, hogy nem

a passzivitás volt az oka annak, hogy nem jelentek meg a magyar választók a szavazóköri körzetekben, hanem egyértelműen elutasították az USL nacionalista megjelenését. Kiss Tamás szociológus szerint az erdélyi magyarság távolmaradása nem azt jelenti, hogy Basescu kedveltebb lenne Székelyföldön, hanem leginkább azzal magyarázható, hogy nagyobb az ellenszenv Victor Ponta személye és pártja ellen. Kelemen Hunor, az RMD SZ elnöke viszont azt mondta, hogy a magyarok a vidékeken azért volt alacsonyabb a részvétel, mert a referendumnak nem volt közvetlen tétje a magyarságra nézve.

Körkép

BARTOLF HEDWIG TERVEIRŐL BESZÉLT

Csapatmunkát képzel el a főtanfelügyelő

Az új főtanfelügyelő sokat tanult Ferencz Salamon Alpártól arról, hogyan támogassa kollégáit

Az előző kormány idején kinevezett főtanfelügyelőket kettő kivételével leváltották. A menesztettek között van Ferencz Salamon Alpár, Hargita megye főtanfelügyelője is, aki tegnap sajtótájékoztatót tartott a tisztségben eltöltött két és fél évéről. Szintén tegnap mutatkozott be – egyelőre ideiglenesen – kinevezett főtanfelügyelőként Bartolf Hedwig.

Takács Éva

takacs.eva@hargitanepi.ro

Főtanfelügyelővé harmincegy hónapja szakmai szempontból tele volt kihívásokkal – nyilatkozta tegnap Ferencz Salamon Alpár leköszönő főtanfelügyelő. A megyei közoktatás életében és szakmai szempontból egyaránt talán a legnehezebb időszak volt ez, mivel „beletömörült” az oktatási reform sok velejárója, és egy sor olyan intézkedést hozott a minisztérium, amelyek ellentmondottak a folyamat elején hozott döntéseknek. Így számos feladatot kellett teljesíteni úgy, hogy a megyei oktatás, a gyerekek érdekei a lehető legkevésbé sérüljenek.

Ferencz Salamon Alpár főtanfelügyelővé pozitívumként értékeli, hogy sikerült közvetlen, jó munkaviszonyt kialakítani az oktatási intézményekkel, azok vezetőivel. Ugyanakkor csalódásként élte meg, hogy saját kezdeményezéséből szinte semmit nem lehet tenni ebben a

pozícióban, a tanfelügyelőségnek a minisztérium utasításait kell teljesítenie. Az elmúlt harmincegy hónapban politikai döntést amúgy sem hozott, kizárólag oktatás- és neveléspolitikát folytatott.

Bartolf Hedwig megköszönte kollégájának a két és fél éves tevékeny és hasznos együttműködést, és elmondta, sokat tanult Ferencz Salamon Alpártól arról, hogyan támogassa kollégáit.

Szakmai életrajzával kapcsolatban elmondta, a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen végzett német-francia szakon. A csíkszeredai 12-es Általános Iskolába, a későbbi Nagy Imre Általános Iskolába kapta kinevezését, majd a 4-es számú (mai Székely Károly) Szakközépiskolában dolgozott, jelenleg pedig a Márton Áron Gimnáziumban van a katedrája. Időközben a szebeni Lucian Blaga Egyetemen mesteri fokozatot szerzett tanügyi menedzser szakon. 1998 óta dolgozik a tanfelügyelőségen, eleinte idegennyelv-szakos tanfelügyelőként, majd nevelési kérdésekkel foglalkozott. 2005–2009 között főtanfelügyelő-helyettesi tisztséget töltött be, 2009 óta pedig a menedzser és decentralizáció feladatkörét látta el a tanfelügyelőségen. Nem tagja egy politikai pártnak sem.

Bartolf Hedwig prioritásai között szerepel a Hargita megyei oktatás normalitásának fenntartása, a törvények betartása. Főtanfelügye-

lőként a diákok és a tanügy érdekeit képviseli, és szeretné, ha a felmerülő gondokat a törvényes keretek között helyben meg tudná oldani, ennek érdekében pedig szeretné fenntartani a jó kapcsolatot mind a kollégákkal, mind a szülőkkel. Szeretné folytatni a 2010–11-ben elkezdett projekteket, kormányprogramokat. Mivel tevékenységét csapatmunkában tudja elképzelni, szoros kapcsolatot kíván fenntartani az iskolaigazgatókkal, tanfelügyelőkkel.

Bartolf Hedwig főtanfelügyelői kinevezése augusztus 31-ig szól. Ez alatt az időszak alatt elsődleges feladatai közé tartozik a pedagógusok versenyvizsgájának lebonyolítása, a póttérlettségi megszervezése és lebonyolítása, valamint az új tanév előkészítése.

Arra a kérdésre, hogy amennyiben kiírják a versenyvizsgát a főtanfelügyelői tisztségre, indul-e a következő mandátumért, Bartolf Hedwig igennel válaszolt. Megfelel minden feltételnek, és amennyiben elnyeri kollégái, valamint családja támogatását, akkor indul a főtanfelügyelői tisztségért.

A tanfelügyelőség vezetőtanácsa határozatban támogatja Bartolf Hedwiget a főtanfelügyelői tisztségre, ugyanakkor az RMD SZ nevében Ferencz Salamon Alpár úgy fogalmazott, hogy kolléganője személyében a szakmaiságot, a stabilitást támogatják.

Körispatakhöz közeledik az aszfaltréteg

Tavalyhoz képest, amikor külföldi okokból csak októberben lehetett elkezdni a 136A jelzésű megyei út Etéd és Körispatak közti korszerűsítésének, Hargita Megye Tanácsa 2012-ben jóval korábban, már július végén neki tudott látni a felújítás folytatásának.

HNU-információ

A július 30-i, hétfői munkálattal jelen volt Szócs László polgármester, Tiboldi Elek alpolgármester, Birtalan József, a megyei tanács alelnöke, továbbá helyi tanácsosok, illetve etédi és körispataki lakosok. Szócs László polgármester kijelentette: öröm számukra minden kilométer aszfalt.

– Ha lassan is, de haladunk a megyehatár felé, és ha sikerül annyit aszfaltolni a következő négy évben is, mint az elmúlt négy esztendőben, azt nagy sikernek nevezhetjük majd – mondta a községvezető.

Birtalan József alelnök arról biztosította a jelenlévőket, hogy Hargita Megye Tanácsa ezután is nagy gondot fordít a megye legeldegottabb, leghátrányosabb településeinek a megsegítésére,

arra, hogy beruházások-fejlesztések történjenek, valamint hogy színvonalas, élhetőbb életkörülményeket teremtsenek.

– Nagy szükség van minőségi, járható utakra, mert az hozzájárul a térség fejlődéséhez és ezzel együtt a megmaradásunkhoz – hangsúlyozta Birtalan József. Az elkezdett munkálatra Szász Lóránt református lelkész adta áldását.

Idén a 136A megyei úton a megyei tanács – a múlt év októberében felújított 1,4 kilométeres szakasz folytatásaként – 2,9 kilométernyi út felújítását tervezi Etédől Körispatak irányában. A cél tulajdonképpen a település aszfaltúttal való összekötése a község- és megyeközponttal; amint azt 2011 októberében Borboly Csaba megyeitanács-elnök nyilatkozta, a helyi lakosok mindennapjait könnyíti meg, ha a személy- és betegszállításnak megvannak a modern feltételei. Az sem mellékes szempont, hogy Körispatak és környéke a szalma-kalapgyártásról híres, ami mára már jelentős turisztikai vonzerőt jelent a településnek. Az útfelújítástól az idegenforgalom növekedését is várja a megyei tanács.

Helyreállították a vízvezetékét

A múlt hét végén helyreállították a Felsőboldogfalva községhez tartozó Patakfalva és Árvátfalva közti vízvezetékét, amelyet két hete ismeretlen tettesek elváltak, így – mint azt Borboly Csaba megyeitanács-elnök egy pénteki sajtónyilatkozatában megígérte – Hargita Megye Tanácsa visszavonja az ismeretlen tettes elleni bűnügyi feljelentését.

HNU-információ

Borboly Csaba elmondta, a megyei tanács mindkét községgel partner, és senkit sem szeretne meghurcoltatni, hátrányos helyzetbe hozni, ugyan-

akkor az önbíráskodással sem ért egyet.

A Patakfalva és Árvátfalva lakói közti konfliktus háttere az, hogy az árvátfalvi vízbefogásnál meghibásodás történt, ezért az árvátfalviak is a patakfalviak forrásából kapták a vizet, amíg a hibát kijavítják, ám ez kiváltotta a patakfalviak ellenkezését. A helyreállított vízvezeték azon pontján, ahol a rongálás történt, a községvezető ígérete szerint a napokban kulccsal zárható aknateetőt szerelnek fel, hogy ne férjen hozzá a csőhöz bárki. A vezeték elvágásáért egyébként három hónaptól két évig terjedő börtönbüntetés vagy 30 ezer-től 50 ezer lejig terjedő bírság szabható ki.

■ Holnap nyit a Kaláka tábor Méréfalván. Tizenkettedik alkalommal rendez meg a kézműves alkotótábor augusztus 1–7. között a méréfalvi Kólik Hagyományörző Művelődési Egyesület – tudtuk meg Szallós-Kis Judit táborvezetőtől, az egyesület elnökétől. Az egyhetes rendezvénysorozaton a résztvevők Tifán Irén és Csathó Kuni-gunda irányításával megismerkedhetnek a bútorfestés, kapufestés alapjaival, barátkozhatnak a néptáncal Sándor Attila, Nagy Zoltán, Kovács Norbert és Kovács Bernadett vezetésével. A programban szerepel még bogozás-ostorfo-

nás, és lesznek előadások is néprajzi kutatások témakörben. A táborozók részt vesznek a hétvégi háromnapos Vidéki Fiatalok Találkozója programjain is, vasárnap pedig szekeres kirándulást, csipkés bográcsgulyás-főzést és gyógynövénygyűjtést szerveznek számukra. A munkákat jövő hétfőn fejezik be, kedden pedig, a tábor utolsó napján a Tájházban kiállítják a táborban készült alkotásokat, déli 12 órakor pedig a rendezvénysorozat zárja kapuit. A méréfalvi Kaláka táborát a méréfalvi önkormányzat és Hargita Megye Tanácsa támogatja. (Szász Csaba)

Riport

HÍRVIVŐKTŐL AZ ÚRTÁVKÖZLÉSIG

Hoz még levelet a posta?

Életednek egy része – ezzel a szlogennel népszerűsíti önmagát, mondhatni találoan a Román Posta. Kérdéses persze, hogy a harmadik évezred információ-technológiai forgószelében életünknek mekkora részét mondhatja magáénak ez a szerepét mindmáig megőrző, ugyanakkor helyét kereső óriás intézményhálózat? A tökéletes válaszadás igénye nélkül látogattunk el az udvarhelyi postahivatalba.

Szász Csaba

szasz.csaba@hargitanep.e.ro

A kutyta megugatja, a nyugdíjas tárt karokkal várja, hozza a levelet, képeslapot, újságot, küldeményt, a jó vagy rossz hírt tartalmazó táviratot, házról házra jár nap mint nap, hóban és szélben éppúgy, mint a legnagyobb forráságban. Van, hogy kétszer csenget, van, hogy egyszer sem, és bizony nem ritka a poén, miszerint a homokozóban játszó gyerekek nagy része rá hasonlít. Igen, ő a postás.

És persze ott a semmi máshoz nem hasonlítható postahivatali hangulat, a fojtott csendben visszhangzó morajlás, melyet olykor egy-egy hangosabb szó, leejtett pénzérme zöreje, vagy a telexgépek kattogó hangja szakít félbe, esetleg a magyar nyelvet kissé törő fülhallgató hölgy kiáltása: „vadász helyi hívás, hármaskabina!” Ez az a hely, ahol sűrűnek-forognak az emberek, csomagokat hoznak-visznek, bélyeget ragasztanak, nyomtatványokat töltenek ki, postafiókokat nyitnak-csuknak. A hely, ahol gyerekként sosem láttam, csak fűlve gyanítottam, hogy mi történhet a pult mögött.

Régmúlt idők helyzetképe ez, melyet így, ebben a formában ma már hiába keresünk. Van, ami eltűnt, van, ami átalakult, és persze jöttek-jönnek be újdonságok is. A postaüzem mint minden információs közmű öse és alapja, és mint szerepét a mai napig megőrző óriás intézményhálózat ma is keresi helyét a napról napra újabb megoldásokat és lehetőségeket termelő információs térben. Szakemberek szerint az írásos információtovábbítás iránti igény, ha csökkenő mértékben is, de még

A postaüzem ma is keresi helyét a napról napra újabb megoldásokat és lehetőségeket termelő információs térben

FOTÓ: SZÁSZ CSABA

hosszú ideig megmarad. Ha a posták el akarják kerülni a fenyegető piacvesztést, illetve ha a hírközlési infrastruktúrában korábban betöltött részesedésüket meg akarják tartani, akkor meg kell találni a helyüket a harmadik évezred információs társadalmában.

Régiből új

A székelyudvarhelyi postahivatal tavaly áprilisban költözött a Bethlen Gábor utcai székhelyéről a Kossuth Lajos utca 19. szám alá. Másodszor lépem át küszöbét, eddig csak egyszer jártam itt, azt hiszem, okmánybélyegért. Akkor sietős volt, most azonban van időm körülnézni. Hát az elmúlt pár év-tized hozott változást a postahivatalok kinézetébe és persze életébe is, ugyanakkor megmaradt az a kimondhatatlan, meghatározhatatlan érzés, ami most is azt sugallja: jó helyen járok. Érdeklődöm, kihez fordulhatok a szükséges információért, természetesen a vezető személyt ajánlják. Péter Ella fogad szívélyesen, majd behív az irodájába. Röviden tanakodunk arról, hogy az általa betöltött tevékenységi kört régebb postamesternek mondták, de talán most található

lenne az osztályvezető titulus. A változásokról érdeklődöm, illetve azokról a szolgáltatásokról, amelyek még felvállal a Román Posta. Meg is lepődik, hogy tulajdonképpen a hagyományos postai szolgáltatások ma is működnek, csakhat a hírközlés és a számítástechnika egybefonódásával igencsak átalakultak. Persze a levélre ma is több bélyeget nyalunk, ha meghaladja a 20 grammot, ugyanúgy küldhetjük ajánlva, utánvétellel, saját kézbe, kézbesítési visszaigazolással stb., s bizony a hozott csomagunk is a mérlegen kezd meg postai útját.

Viszont ha táviratot, sürgönyt küldünk, az már beszkenelve, elektronikus formában kerül a címzett városának postahivatalába, ahol kinyomtatják, borítékba helyezik, és azonnal házhoz viszik. A pénzküldés is „e-betűsödött”, a „mandatból” így lett „e-mandat”, bár ezzel a módszerrel, köszönhetően bankosodott életünknek, többnyire tisztában vagyunk. S ha már szóba került, a posta is próbál egyféle banki szerepet betölteni életünkben, hiszen adott esetben hitelrészletünket is kifizethetjük, biztosítást köthetünk. A villany- vagy gázzámlával ide is

jöhetünk, mi több ezeket a postánál is kiegyenlíthetjük, Péter Ella szerint erről sokan nem is tudnak. Különlegességnek számít viszont, hogy a postahivatal lehetőséget ad nagyobb sport- és kulturális rendezvények belépőinek elővételeire, igaz, ezek helyszíne többnyire Bukarest és a nagyobb városok, de hát mondjuk az AC/DC sem fog egyhamar Udvarhelyen fellépni.

A jövő hírnöke?

Eszembe jutnak a karácsonyi és húsvéti képeslapok, amelyeket annak idején édesanyám mindig szépen kirakott a kredencünk két üveglapja közé. Gyorsan rákérdezek: küldözgetnek ma még képeslapokat az emberek? Többnyire az idősebb generáció – érkezik a válasz, bár a nagyobb ünnepeken azért a fiatalok is élnek ezzel a lehetőséggel. Ugyanúgy a születés- és névnapi szóló képeslapok azok, amelyek innen indulnak köszöntőújtjukra. Való igaz, egy ilyen üdvözlőlappal sebbent mutat bárhol a lakásban, mint mondjuk elektronikus postaládában vagy a Facebook-oldalam üzenőfalán. Lehet ugyan nosztalgiázni, akár visszasírni a fejedelmi hírvivők, a

rendszerint vörös színű csuklyába és palástba burkolt követek idejét is, tény, hogy a posta az évszázadok alatt a hagyományos postai szolgáltatások mellett az utak építésétől, a személyszállítástól a távirásig, a telefonszolgáltatásokig – napjainkban az elektronikus távközléstől egészen az úrtávközlésig – sok mindennel foglalkozott-foglalkozik. Az idők azonban változnak, manapság nem sok jót hallunk róluk (leépítések, összevonások stb.), hisz a hálózat ésszerű átszervezése a hatékonyság növelése érdekében nem kis áldozatokkal jár. Míg a Magyar Posta kilenc éve folyamatosan nyereségesen működik, addig a privatizáció alatt álló Román Posta több év után idén januárban jelentett először pozitív mérleget. Így vagy úgy, a szlogenjük (Életednek egy része) mindenképpen helytálló, bár kérdéses, hogy a harmadik évezred információs térben életünknek mekkora részét mondhatja magáénak az intézmény. A cél nem titkolt: az uniós csatlakozást követően versenyképes, egyetemes szolgáltatói és logisztikai rendszerre legyen a legszélesebb közönség magas szintű kiszolgálására.

■ **Látogatórekordot döntött az idei Tusványos.** A 23. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktáborban több mint 40 ezren fordultak meg az elmúlt hét folyamán. A legtöbben az Omega-koncertre voltak kíváncsiak, július 27-én 11 ezer fölött volt a látogatók száma, ami egyben azt is jelentette, hogy több érdeklődő befogadására már nem volt képes a tábor. A résztvevők biztonsága érdekében péntek este kikerült a MEGTELT tábla a tábor bejáratához. Szombat a határon túli zenekarok napja volt. Elsőként a felvidéki Jóvilágvan, az erdélyi Transylmania, végül pedig a vajdasági

Rúza Magdi lépett színpadra. Koncertjükre több mint 9 ezren voltak kíváncsiak. A zenei programok mellett napközben is nagy érdeklődés övezte a 20 helyszínen zajló előadásokat, panelbeszélgetéseket. Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnökének és Tökés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnökének, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) védnökének előadását a tábor utolsó napján közel négyezer érdeklődő követte figyelemmel. A július 24–28. között zajló tusnádfürdői táborban nem történt erőszakos cselekmény – adta hírül Tusványos sajtószolgálat.

Körkép

A MAGYAR ÖSSZEFOGÁS SZÜKSÉGESSÉGÉT HANGSÚLYOZTÁK

Nemzetpolitikai kerekasztal

Nyílt fórumon vitatták meg Tusványoson a pénteki nap folyamán azokat a nemzetpolitikai kérdéseket, amelyek a szórványban élő magyarságot érintik. A meghívott előadókon kívül a beszélgetésen jelen levő Tökés László is felszólalt.

Hírösszefoglaló

A moderátor szerepét ellátó Répás Zsuzsa nemzetpolitikáért felelős államtitkár-helyettes bevezetőjében rámutatott: ritkán fordul elő, hogy a környező országokban egy éven belül választásokat rendezzenek. Ezért a külhoni magyar vezetők Tusványoson immár hagyományává vált tanácskozási idén az adott országban lezajlott vagy küszöbön álló választásokra összpontosított.

A beszélgetésen részt vettek: Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség alelnöke; Berényi József, a Magyar Koalíció Pártjának (MKP) elnöke; Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke; Borbély László, az RMDSZ politikai alelnöke és Toró T. Tibor, az EMNP elnöke, akik pártjaik szempontjából vizsgálták a

Toró T. Tibor és Borbély László. Modus vivendi

FOTÓ: TAMÁS ATTILA

választások kimenetelét, ugyanakkor a szükséges magyar összefogásról beszéltek.

Borbély László, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) politikai alelnöke szerint a romániai önkormányzati választások bebizonyították, hogy az erdélyi magyarság nem akar megosztást, ezért szavazott csaknem 90 százalékban a szövetség jelöltjeire. Hangsúlyozta: az erdélyi magyarok több mint húsz éve tudják, hogy

van egy olyan szervezet, amely képes megvédeni őket. Ahhoz, hogy ez az erő megmaradjon, összefogásra van szükség – tette hozzá.

Az RMDSZ mindig meg kell találja a „modus vivendit” a mindenkori román kormánnyal, még akkor is, ha ellenzékben van – magyarázta Borbély. Hozzátette: ősszel valószínűleg a 2008-as törvény szerint rendeznek parlamenti választást Romániában, ami a jelölteknek „oroszlant” (Nem lehetnek ugyanis biz-

tosak abban, hogy melyik választókerületben eredményeznek mandátumot a töredékszavazatok.) De – tette hozzá – ez legalább arányos képviselőket biztosít, összegyűjti a magyar szavazatokat, hiszen a választók tudják, hogy egyetlen szavazat sem vesz el.

Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) elnöke elismerte, hogy az önkormányzati választásokat az RMDSZ nyerte, de szerinte egy kisebbségi szerve-

zettől elvárható, hogy a kisebbségi véleményt se söpörje le az asztalról. Rámutatott, az új párt megjelenése százezer embert hozott vissza a magyar közéletbe, még ha ezek kétharmada a RMDSZ-re is adta voksát. Kifejtette: választások idején sem jó, ha a pártszempontok felülírják a nemzetpolitikai szempontokat, de utána négy év építkezésnek kell következnie, és ebben olyan kulcsszavak a meghatározók, mint az összefogás, konszenzus, szolidaritás, egyeztetés. Az EMNP elnöke felhívással fordult az RMDSZ-hez, hogy az őszi parlamenti választások előtt leheljenek életet az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórumba (EMEF), amely a nemzetpolitikai célok érdekében történő magyar összefogáshoz biztosíthat keretet.

A közönség soraiban ülő Tökés László EP-képviselő, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke hozzájárulásában „hatalomvakságtól” óvta az RMDSZ-t, és aggodalmát fejezte ki annak kapcsán, hogy a magyarság nemzeti érdekeit veszélyezteti a „balkáni típusú” politizálás. Tökés is úgy vélekedett, csak az EMEF keretében való együttműködés lehet a járható út Erdélyben a magyar nemzetpolitikai célok megvalósulása felé.

KI MENNYI SZAVAZATOT KAPOTT?

Erős brand az RMDSZ

Talán a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor egyik legérdekesebb és tanulságos előadását erdélyi magyar politológusok tartották, amelyben megpróbálták kivesézni a júniusi választási eredményeket.

Darvas Attila

darvas.attila@hargitanape.ro

Választások 2012 – elért eredmények, elvárások címmel tartott előadást Bogárn Zoltán (RMDSZ – Szabadelvű kör elnöke, politológus), Székely István (Jakabffy Elemér Alapítvány elnöke), ifj. Toró Tibor (egyetemi tanársegéd) és Székely István Gergő

(kutató, Nemzeti Kisebbségkutató Intézet). A panel alatt az előadók kitértek a román, illetve a magyar pártok által elért eredményekre. Az előadók egyértelműen egyetértettek abban, hogy a PD-L veresége nem akkora, mint ahogy elsőre tűnik. Az országos statisztikába nem a PD-L szavazataihoz számolták a csatlós pártjai által kapott százalékokat, amelyekkel együtt közel eléri a négy évvel ezelőtti eredményeket. Az USL főlénye onnan adódik, hogy a PSD és PNL közösen indult, de ha külön-külön veszik az eredményeket, akkor a négy évvel ezelőtiek látjuk viszont. Véleményük szerint az USL nem tudta kihasználni ma-

ximálisan a volt kormánypárt, a PD-L elleni társadalmi ellenszenvet. Azt szinte egyértelműen kizártnak tartják, hogy az őszi parlamenti választások után, amely valószínű az USL győzelmét hozza a PSD és a PNL között „összemegy a tej”. Véleményüket arra alapozták, hogy a PNL-ből már kiváltak a jobbra húzó liberálisok, és úgymond csak a balos liberálisok maradtak. A Dan Diaconescu proteszt-pártja által elért eredményeket szerintük csak az őszi választások után lehet megítélni.

Inkompetens EMNP

Az elemzők több szempontból is kritikát fogalmaztak meg az

Erdélyi Magyar Néppárttal szemben. Elsősorban nem ismerték fel, hogy az RMDSZ egy erős brand, másodsorban olyan személyeket állítottak a listáikra, akik nem voltak megfelelő ellenfeleik az RMDSZ-es társaiknak, harmadsorban az elmúlt négy év alatt az RMDSZ politikusai maximálisan kihasználták az országos, illetve az uniós források lehetőségeit, amelyekkel bizonyították a szavazók előtt.

A legérdekesebb megjegyzést Székely István fogalmazta meg, aki egy korábbi években készített közvélemény-kutatást ismertetett, és összevetette azzal, hogy az erdélyi magyar társadalom, a románnal szemben, miért nem büntette meg a PD-L-vel kormányban levő RMDSZ-t. A kutatás szerint az erdélyi magyar társadalmat jobban érdekli a magyar intézmények (oktatás, autonómia, egyház stb.) helyzete, mint az életminőségük. Ezt az RMDSZ felismerte, míg az EMNP a kampány során épp az utóbbival próbált érvelni.

Összefoglalójukban, Székely István kivételével, egyetértettek abban, hogy az EMNP mint harmadik magyar párt megjelenése mobilizálta az erdélyi magyarokat olyan régiókban, ahol addig egypárti verseny volt.

BESZÉLGETÉS A 75 ÉVES NAGY BENEDEK VOLT POLITIKAI ELÍTÉLTEL,

Egy életítélet

– *Kudarcból kovácsolj életet, otthont, hazát. Nem túl pesszimista mottó ez egy visszatekintő, összegző írásnak? Tényleg ennyire végigkísérte a kudarc életét?*

– Én azt hiszem, hogy a legtöbb erdélyi magyar család története az utóbbi évszázad folyamán sűrűn tarkított személyes és családi kudarcokkal, tragédiákkal. A közösséget ért nagy horderejű sorsfordulók csak felerősítették ezeket. Soroljam? A két világháború és a két menekülés, az impériumváltások és a politikarendszer-változások, a kisebbségi sors buktatói, majd pedig a társadalom szabályos szétverése az osztályharccal, az erőszakos kolhozosítással és végül a nacionálkommunista örjögés 1989 decemberéig. Volt, aki bírta és – sajnos – sokan voltak, akik feladták, és elmentek, tehát végleg kiváltak a közösségből. A statisztikusok szerint az erdélyi magyarság vérvésztése az 1980–2000 közötti húsz év alatt nagyobb volt, mint a két világháborúban és az azokat követő időszakokban. A családok tízezrei szakadtak szét örökre, és sorok pecsételődtek meg véglegesen. Voltak, akik megalkudtak az adott helyzettel, és kisebb-nagyobb mértékben integrálódtak a rendszerbe. Ezek jelentős részét aztán, miután kihasználta a diktatúra, félredobta, mint egy rongyot. Nekem mind a két, 1920-ban állás nélkül maradt jogász nagyapám mindenek dacára kimondta a családban a szót: maradjunk, és vállaljuk a reánk mért sorsot! Mert nem adjuk át helyünket másoknak. A szüleim is ugyanúgy döntöttek a második világháború végén, miután a kiürítési, majd pedig az egészségügyi minisztérium kitelepítési parancsainak engedelmeskedve egészen Bajorországig dobta őket a háború. Az anyám itt szülte meg egy falucskában a harmadik testvéremet, még azon az éjszakán, amikor egy ismeretlen állomáson szinte lopva elhagytuk a már csak tehervagonokból álló kórházvonatot, amelyhez az apám mint orvos be volt osztva. A helységet az amerikai hadsereg szabadította fel. Az apám rögtön kezdetét dolgozni mint hét település pillanatnyilag egyedüli orvosa. A viszonyokhoz képest jól ment a sorunk, annak dacára a szüleimet egyre súlyosabb honvágy gyötörte, úgy hogy minden kecsesgató állásajánlatot félre seperve, a legelső vöröskeresztes vonattal hazaindultunk. Kolozsvárról még a házukba se engedtek be az „új honfoglalók”, úgy hogy néhány hétig a ház mögötti kicsiny kert nyitott filagóriájában kellett szállásolnunk. 1947-ben Kolozsváron megszületett az ötödik gyermek, a negyedik leánytestvérem. Az akkor még ott működő magyar orvosi fakultás tanári állását kaphatta volna meg az apám, ha akkor rögtön belép a kommunista pártba. Az addigi munkahelye is megszűnt, így fogta a második hűgomat, elhagyta Kolozsvárt, és lejött Csíkszentkirályra. Nem állt ellen, hanem félreállt

Az építő dédnagyapa T. Nagy Imre (1849–1931) és népes családja 1906-ban

a rendszer beörlési kísérlete elől. Alcsíki körorvos lett, és kénytelen-kelletlen bele kellett vágjon a gazdálkodás mesterségébe, már csak azért is, hogy teljesíteni tudja az állammal szembeni kötelezettségeit. A kolozsvári otthon államosítását követően, amint az édesanyámat a három apró gyermekével szabályosan kikergették a házból, szintén leköltöztek Szentkirályra. De mindez csak a kudarcorozat kezdete volt. Az apám két, letartóztatás elől menekülő katolikus papnak is menedéket biztosított a szentkirályi házában. Az egyik Hadnagy János zetelaki plébános, a másik Szennai Sándor kecskeméti piarista, aki hittantanárom volt Kolozsváron. Amiért aztán házkutatások következtek és a szekuritátén vallatták a szüleimet. Az apám földeket adott el. A pénzből igásállatokat és mezőgazdasági eszközöket vásárolt. De a „minek aki nem mestere, hóhéraj” mondás nálunk is bejött. 1948 novemberében, miközben az erdőn voltunk tűzifáért, egy, az istállóban égve hagyott petróleumlámpa miatt leégett a nagy istálló, az állatokkal együtt. Az égett hús szagától ma is megborzadok! 1954 januárjában, amikor az az emlékezetes nagy tél volt, nagy hideggel és másfél méteres hóval, a házunk tornácán működő füstölőből kipattant szikra okozta tűzvészben leégett a ház, annyira, hogy lakhatatlanná vált. Ugyanebben az évben is ugyan bejutottam 17 évesen a kolozsvári Bolyai Egyetem történelem szakára, de két év múlva, mint annyi mindenki mást, megérintett 1956 őszének forgószele és kamikaze-hangulata, és november 24-én a kolozsvári szekuritátén kötöttem ki. Ahol száznapi vallatás után öt év börtönre ítélték, mondhatni semmiért. Legalábbis normális, demokratikus jogviszonyok között. De hát hol voltak azok már akkor...? Ebbe az öt évbe a szüleim belerokkantak. A négy hűgomat nem vették fel egyetemre. Én a börtönből 1961 végén szabadultam. Az élet és a világ dolgaiban való teljes járatlanságomat tetéztem azzal, hogy a legelső hölgyismerőmet elvettem feleségül, amelyből aztán, a minden fajta össze nem illeszthetőség okán egy fájdalmas válás lett. 1964-ben az addig erős és makkegészséges apám 58 évesen halálos beteg lett, többször

megműtötték, és még élt ugyan jó néhány évet, de soha sem épült fel többé teljesen. 1967-ben váratlanul visszavettek az egyetemre, levelezési szakra, amit el is végeztem 1971-ben. De a választott életpályámat 1958 helyett csak tizenhat éves kiséssel, 1974-ben kezdhettem el. 37 évesen, két gyermekkel és helyettesítő tanárként. A diktatúra utolsó másfél évtizedét úgy éltük túl, mint sokan mások: állandó megfigyelés alatt, zaklatásoknak kitéve. És házkutatásokkal a csíkszeredai tömbházlakásban és az immár lakhatatlanná vált szentkirályi szülői házában. A Magyarországról kapott szakkönyvek kötelező eldobásával, provokációkkal és néha fenyegetésekkel is. Ilyen körülmények között nem kétségbeesni, hanem mind a saját gyermekeket, mind pedig a tanítványaim százait és ezreit helytállásra, hitre, reménykedésre nevelni, nem volt egyszerű és könnyű. De annál szebb, hiszen – úgy érzem –, hogy ez helytel-közzel, de sikerült...

– *Írásait olvasgatva, megnyilatkozásait ismervé, hallva arra következtetek, hogy nagyon fontosak az Ön számára a család, a családi kötelességek. Valóban így van?*

– Én úgy éltem meg a lételemet, mint egy végtelen folyamat töredékét, részét, mint összekötő kapcsolatot a Múlt és a Jövő között. Úgy érztem – és érzem ma is –, hogy csak egy láncszem vagyok a generációk egymást követő sorában. A jó és a rossz vonásokat, a hajlamokat, képességeket és a különböző indítatásokat úgy értelmeztem, mint a családban kapott nevelés, a példák és a genetikai perefenum kombinációját. Én mindegyik vonalat egyformán értékelem. Az egyik hozhatja a génekbe kódolt többletinformációt, az elméletibb gondolkodást, vagy egy plusz tapasztalatmennyiséget. A másik a művészi hajlamot, az íráskészséget vagy a gyakorlatiasságot. A harmadik a fizikai ellenállóképességet és a hosszabb életet biztosító egészséget stb.

A felmenőknek csak egy töredékről tudom, hogy kik voltak és mit csináltak az életük folyamán. Voltak közöttük bihari zsoldos hajdúk, Szamos menti és erdélyi mezőségi protestáns lelkipásztorok, gazdatisztek

és főúri nevelők, kollégiumi tanárok, lapszerkesztők, jogászok. Egy másik ágon udvarhelyi várhajdúk, csíki széki tisztségviselők, tisztek és katonarendűek, vagy éppen gyönyörű lovakat nevelő mintsenti gyalogkatonák, akik a földek megművelését jórésben az asszonyaikra hagyták, ők maguk pedig hét határon át, Moldvától a Tiszáig szívesebben bellérkedtek a lovaikkal. Magyarán: csempésztek és kupeckedtek... Egy harmadik ágat a „jövvények” alkotnak. Azok az osztrák, bajor és morva felmenők, akik nem féltek nekivágni az ismeretlen és vad kelet-európai világnak, hogy aztán abban izzó magyarokká, „hungarusokká” legyenek. De látom a gyermekeimben a baksafálvi (Kézdialmás) Kelemeneket, ahol az egyik felmenőnek, a ferences Didák atyának már évszázada Rómában porosodnak a boldoggá avatási iratai. (Így jár, akinek nincs protekciója...!) És a Kászon vize mentén Kézdire lehúzódtott Balázsokat, vagy a legendákat kódébe vesző Mike-felmenőket. És méltán foglalkoztak a csíkszentkirályi Bors alkirálybíró család története is, hiszen 1820-ig a szentkirályi ház is az egyik Bors-udvarház volt, szemben a másikkal, és nem lehet tudni, melyik a régebbi a kettő közül... Visszatérve Csíkhöz, elmondható, hogy a szabad székelly katonatársadalom fennmaradása szempontjából nagy nyereség volt Bekes és vele együtt András Péter veresége, mert megszabadultak egy feudális nagybirtokot létrehozó helyi oligarchától. A felmenők tettei szempontjából talán a legizgalmasabb a bihari hajdúvezér, majd generális Ürögdi Nagy András, Báthory Gábor fejedelem (1607–1613) trónra segítőjének története. A hajdúvezér a fejedelem barátja, majd az ország második embere volt mindaddig, ameddig nem jelentkeztek a kiugróan tehetségesnek induló Báthoryn az üldözési mániá, majd a megőrülés jelei, és nem kezdte Erdély nemességét tucatszámra vérpadra küldeni. A vége felé már maga Bethlen Gábor is török földre kellett menekülnön, hogy a pusztá életét megmentsse... Ekkor lépett a hajdú generális: levelet küldött a budai, a temesi és a szolnoki basáknak, támogatásukat kérve a szultáni fermánnak a számára való megszerzése érdekében. Szerencsétlenségére, az egyik levélvivőjét elfogták a fejedelem emberei. Báthory nagyon ravaszul egy ünnepélyes hit- és menlevelet küld Nagy Andrásnak, a régi barátságuk felújítása ígéretével. Ő pedig besétál a felállított csapdába. A mintegy hatezer fős fegyveres seregét házaikhoz hazabocsátva, néhány emberével a fejedelemhez megy Fehérvárra, ahol Báthory azonnal lefogja, és élve a vár középső kútjába vetteti 1612. augusztus 8-án. Ennek most éppen négyszáz esztendeje...! Néhány hónap múlva az országba török segítséggel bejövő Bethlen Gábor elől menekülő Báthoryt Nagy András volt hajdúfi fogják el és vágják le Várad mellett 1613-ban.

Nyolc év múlva Bethlen Ausztriában, Cseh- és Morvaországban harcoló seregében tűnnek fel a szinte a fejedelmi szélig elért, de tragikus véget ért hajdúvezér fiai: a „nemes és gyorsaságos Ürögdi Nagy Mihály és Gergely testvéreket”, akiknek Bethlen egy új nemesi levelet állított ki, megerősítve benne a korábbi nemességüket és hivatkozva „Erdélyországunk közhasznára és megmaradására viselt hadi vállalatokban” szerzett érdemeikre, amelyeknek a keretében „az ellenség némely kiváló emberének a fogságba ejtésével katonai érényeknek nem közönséges példáit adták”, kelt „Honnohrad városában, 1621 november 8 napján, Gábor mp.”

A Várad melletti Kis- és Nagyürög, ahová a nemesi adománylevél szolt, a város elestével (1660) török uralom alá kerül, a lakói pedig elmenekülnek. Így jutnak el az Ürögdi Nagyok Belső-Erdélybe, az egykori Szolnok-Doboka vármegyei Sajóandrás helyre és Szentandrásra, a Szamos menti Bethlen környékére.

Itt veszi el I. Ürögdi Nagy János az Erdélyben egykor nevezetes Somkeréki Erdélyi család egyik utolsó sarját, Erdélyi Annát. Külön érdekesség, hogy Somkeréki Erdélyi Antal Szent Német-Római Birodalmi nemesi levelet kap Luxemburgi Zsigmond magyar királytól és német-római császártól 1415-ben, a svájci-német határvárosban, Konstanzban.

Ennek pedig maholnap lesz hatszáz esztendeje. A genealógiai szakmunkák szerint a Becse-Gergely Árpád-kori nemzetség Erdélybe szakadt ágából három jeles család vette eredetét: a Bethlen-, az Apafy- és a Somkeréki Erdélyi-családok. Az elszegényedő kisbirtokos nemesek utódai tanulnak, értelmiségi pályát választanak és városra költöznek. A református kollégiumi professzor Ü. Nagy Ferenc üknagyapám még a Bethlen melletti Arokalján született, de Enyeden és Kolozsváron tanított és Tordán lakott. A fia, Nagy Miklós (1840–1906) anyai dédanyám már Pestre megy, ott szerkeszti és futtatja fel negyvennégy esztendő munkájával Magyarország legnagyobb hetilapjává a *Vasárnapi Újságot*, annak melléklapjait és olyan jelentős kiadói vállalkozásokat, mint a tizenegy kötetes *Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képen* sorozat. A nagyapám úgy kerül vissza, mindössze kétesztendő korában Pestről Kolozsvárra, az édes nagynénje házához, hogy Nagy Miklós felesége fiatalon elhal, és a négy félárva gyermeket a szerkesztő apa nem képes egyedül nevelni. A bajor-osztrák nagyanyám, Hangay Fröhlich Margit már szép és élvezhető költeményeket ír és jelentet meg, természetesen ékes magyar nyelven... E mellé az anyai hagyomány mellé „tör be” a csíki Tivai Nagy Imre páratlan derűtől áthatott íráskészsége, szerkesztői és szervezőképessége, valamint előrelátó gazdasági gondolkodása.

NYUGALMAZOTT TANÁRRAL, POLITIKUSSAL

komponáján (1.)

Az egyetlen fia 14 éves korában meghal (1906), és három házasságából négy lánya marad. Az utolsó, a negyedik a nagyanyám. Akinek a mindszenti születésű jogász férje, dr. Nagy Béni, a hivatása mellett több csíki újságot is alapított, patronált és szerkesztett a XX. század első évtizedében. Az ő egyetlen fiuk volt az orvos apám, dr. Nagy András (1905–1982). Akinek az íráskészségét most már soha nem fogom tudni utolérni.

Kérdezem: vajon a felmenők cselekedetei és teljesítményei a nekik kijáró tisztelet mellett nem kötelezi-e még többre az utódokat? Hogy mire? A közösség valamilyen formában való szolgálatára. Már nem karddal, hanem bátorsággal, a jóra és a többre való törekvés példájával, neveléssel és oktatóssal, és ha kell – miért ne?! – a közösség ügyeinek és sorsa irányításának a felvállalásával.

– *Nagyapja emblemikus figurája volt a múlt század eleje csíki közéletének. Hogyan él Tivai Nagy Imre a család emlékezetében?*

– Elsősorban a két visszaemlékezésére, a *Cirkálások szeredai emlékeimből* és a *Csíki Pantheon* sorai alapján él bennünk. A két kötet *Emlékezés régi csíkiakról* címen eddig négy kiadást ért meg 1989 után, és most sem lehet belőle egyetlen példányra akadni. Még az antikváriumokban sem. Ami egyértelműen azt jelenti, hogy e munka utóélete még nem ért véget. Ugyanakkor mint példakép él bennünk, méltatlan utódaiban, akinek a közjóért, Csíkszereda és Székelyföld fejlődéséért és felemeléséért végzett önzetlen és szüntelen munkálkodását kellene követnünk... Megdöbbenő volt, amikor a diktatúra derekán, a 70-es években, a felnövő nemzedékek elé állítható példák után kutatta hogyan fedezték fel újra T.N.I. gazdasági írásainak az időszerűségét. Egyed Ákos, dr. Imreh István és Magyar András történészek, illetve Beke György, Bodor Pál, Bálint András, Kozán Imre és mások a visszaemlékezéseit. De még a szerző életében, 1926-ban megjelent a *Pásztortűz* című folyóiratban egy recenzió a *Cirkálásokról*, amely szerint a munka „stílus, hang és tartalom szempontjából” mindenek előtt Apor Péter *Metamorphosis Transylvaniae*-jával vethető össze. A családban személyes emlékek is maradtak meg róla, az özvegyén (+1947), a kisebbik lányán (1960) és a két csíki unokáján (dr. Nagy András (1905–1982) és Nagy Borbála író (1904–1994, Kolozsvár)) keresztül. A kedélye, a derűs életműve, a szüntelen és rendíthetetlen munkálkodása voltak a legjellemzőbb vonásai. És, hogy – akárcsak később az unokája, az apám – tudatosan távol tartotta magát a politikizástól. Sőt egy kissé le is nézte a politikát mesterszerűen űzőket. Ezért aztán

hiába kapacitálták, soha sem váltalta, hogy Csíkban képviselőnek jelöljék. 1913-ban dr. Fejér Antal szerkesztő (és képviselő) barátjával együtt megkapták a királytól az igen megtisztelő „v.b.t.t.” (valóságos, belső, titkos tanácsos) címet. A híre dr. Fejér Antal ezt táviratozta a barátjának: „Kedves Imre! Gratulálok! Kívánom, addig élj, amíg a király tanácsot kér tőled.” Dr. F. A. Ennek ellenére azért volt politikai opciója: a '67-esek balszárnyához tartozó munkapártinak vallotta magát. Úgy vélte, hogy ha még egy pár évtizedig nem lesz háború, a magyarság minden szempontból olyan lendületben van, hogy átveheti a Monarchián belül a vezető nemzet szerepét. A veje, dr. Nagy Béni nagyapám eléggé vad '48-as, azaz függetlenségi párti volt, de ennek dacára kitűnően kijöttek egymással... Az apám mesélte: kishű volt, amikor egyszer az apja és nagyapja maguk mellé ültették a kis homokfutóra, amely a szentkirályi temető felső sarkánál állt meg, ahonnan jól be lehetett látni az egész jól megművelt, tagosított szántóbirtokot. Leültek a magas sánc szélére a fűbe azon a júniusi reggelen, és a dédapám, miközben az ostor nyelével csapkodta a csizmája szárát, odaszólt a vejének: – Te, merre megy ez a világ? Mi lesz az utódok sorsa? Türel-e minket ez, amiért annyit küszködtünk? Mit lehetne ma ezekre a kérdésekre felelni? Talán azt, hogy az utódokban és a szellemekben igen, de az anyagiakban kevésbé.

És ez már így is nagyon sok.

– *Édesapja ugyancsak legendás személyisége volt Csíkszeredának, a Csíki-medencének a múlt század derekán. Mit kapott tőle?*

– Sokat. Mindenekelőtt a helytálláshoz szükséges elszántságot, elkövettséget. A közösség, a közjóért való munka értékét, sőt felsőbbrendűségét. Egy Erdély-centrikus, de európai, korszerű magyarságot. És nem utolsósorban a klasszikus zene szeretetét. A fiatalkori vasárnapi lemezhallgatások olyan mélyre beivódtak, hogy vannak zeneművek, amelyeket ma sem tudok végighallgatni elérzékenyültség, megrendülés nélkül. Megtanított meg látni a táj szépségeit. A színeket, a fényeket és az árnyékokat, amelyek Csíkban különösen szépek. Az apám tehetségesen rajzolt, de amikor szóba hozta a családban a képzőművészeti pályát, egyhangúan leszavazták. Ez utóbbi mindszenti örökség. Nem hiába voltak rokonságban, ha nem is a legközelebbiben, Nagy Istvánnal és zsögödi Nagy Imrével. Ha később is, de megértettem és elfogadtam a nőpártiságát. Azt mondta: az élet nehezebbik fele mindégya gyengébb nőknek jut. És végül valamennyit az ő mély istenhitéből. Mindez még sok is egy rövid emberéletre.

Dr. Nagy András az öt gyermekével 1962 januárjában

– *Továbbmenve a családi kötődések vonalán: népes család sarja, ugyanakkor három gyermek apja, és unokáinak száma is immár négy. Honnan a nagycsalád igénye?*

– Nagycsaládról ma már messze nem beszélhetünk. Mert egyik oldalon van ugyan az igény, a vágy, de a másikon az áldozathozatalra való képesség „lipinkája”. Az anyámmal, aki emancipált kolozsvári polgárlányként nőtt fel, kihalt egy régi és nagy múltú erdélyi család férfiágon, pedig az édesapjám négyen voltak testvérek. De ő, az apámat követve, sokak számára érthetetlenül öt gyermeket vállalt. Közülük három közvetlenül a menekülés előtt (1943), egy közben (1945) és az ötödik a menekülés után (1947) születtek. Az én generációmnál a kérdés, hogy vállaljuk-e a közösség fennmaradásához szükséges harmadikat, és ugyanerre tudjuk-e nevelni a gyermekeinket, netán az unokáinkat...

– *Előbb említettük, hogy Tivai Nagy Imre és dr. Nagy András egyaránt – munkája végzésén túl – jelentős közéleti szerepet vállalt. Mi adta ehhez az indítást?*

– Talán alkati kérdés, talán az erdélyi magyarsággal, illetve azon belül a székelységgel szembeni elkötelezettség és a felvállalt sorsközösség tudata. Ez olyan mély és erős volt, hogy átélte és kibírt két világháborút, impériumváltozásokat és majdnem az egész diktatúrát. Mindez már kevésbé érvényesült a más életet-világot-országot választó utódok egy részére...

– *A II. világháború idején kezdett iskolába járni. Milyen élményei, emlékei vannak ebből az időszakból?*

– Az elemi iskola első osztályát Csíkszeredában jártam valóban, az 1943–44-es tanévben. Az első félévet a Gimnáziumban. Utána áttettek a Leányiskolába (a mai Petőfi Sándor Általános Iskola), mivel a Gimnázium északi szárnyát lefoglalták német katonai kórháznak. Dávid Rózsika néni volt a tanítónőm. A padtársaim jobbról és balról Vécsey Gyula és Beczássy Gyula

ri. A tanévet, a front közeledése miatt már április végén berekesztették. Mi a törvényszékkel szembeni születés (ma fül-orr-gége osztály) déli szárnyán lakunk szolgálati lakásban. Jóllehet a tözsomszédban élt az özvegy nagyanyám (a ház a jelenlegi körforgalom helyén volt; 1951-ben elvették, 1974-ben lebontották), de a ház, az anyám szerint sötét volt és hideg... 1943-ban a város kisajátította a nagyanyám kertjének a Honvéd (ma Tudor Vladimirescu u.) utcára nyúló sarkát, hogy utcát nyissanak a Gyakorló tér, vagy ahogy akkor viccesen nevezték Balla Béla barátomék és a Grünesz-fiúk, a Bunker-tíz felé. Az utca kialakításánál zsidó munkaszolgálatosok is dolgoztak. Mi mint gyermekek ott bámészkodtunk. Csak sokkal később, jó másfél évtized múltán értettem meg, amikor politikai elítéltként nehéz kényszer munkára fogtak, hogy a túlélés és az önvédelem parancsának az értelmében kiáltottak egy-egy nagy hórukkot a munkaszolgálatosok, hogy a levágott fenyőszájakat a szekerekre emeljék, de közben semmit sem, vagy alig emeltek a rönkökön... Egy másik emlékem 1944. március 15-éhez fűződik. Minket, elemistákat is kiállítottak a volt (és lebontott) Városháza előtti térségre, hogy hallgassuk a mennydörgő beszédek. Közben zuhogni kezdett a hideg eső, de minket senki sem vezényelt fedél alá, egyszerűen otthagytak, miközben mind a szónokok, mind a felnőttek valamilyen fedezékbe húzódtak... A rossz előérzet, ami akkor ott elfogott, a nyomaiban máig él bennem... Még van egy eléggé éles emlékem 1944 augusztusából. A születéssel szemben, a törvényszék földszintjén rendezkedett be a német katonai parancsnokság. 24-én a román kiugrás hírére, az apám amúgy fehér köpenyesen átlépett az utca túlsó oldalára, és azt kérdezte a földszinti ablakon kikönyökölő német tisztől, hogy mi várható, mi lesz ezután? Arrogáns és fölényes volt a tiszt válasza: „Es macht gar nichts! Dies ist nur ei Lammesvolk!” (Nem tesz semmit. Hiszen ez csak egy báránynép/juhsereg!)

– mondta a románokra célozva. Aztán vagy két nap után láttuk, hogy lázasan csomagolnak, minden gőg és magabiztosság tovatűnt a viselkedésükből. Még aznap eltűntek az épületből és a városból. (Itt kell megjegyznem, hogy milyen óriási hiba, sőt megbocsáthatatlan bűn volt a magyar hadvezetőség részéről, hogy a németek parancsára elrendelték – akárcsak az 1916-os román betöréskor – a civil lakosság számára a kötelező kiűrésítést. Így vesztette el az otthonát és összes javait mindenki, aki nem mert szembeszállni a kiűrésítési parancssal. Akkor is a falvak egyszerű népének volt igaza, akik a parancssal dacolva befogtak a szekereikbe és kihúzódtak a havasba az erdei csűrőkbe. Mindössze néhány erdőelő utat torlaszoltak el vagy ástak keresztbe, s így aztán szinte „páholyból” nézhettek az Olt völgyében folyó csatározásokat. A havasokba, s az erdők legnagyobb részébe nem tette be a lábát sem német, sem szovjet, sem pedig román katonát. Aztán a szovjet bevonulás másnapján már ereszkedtek is vissza (az állataikat a havason hagyták!) az otthonaikba. Nekik volt igazuk!

– *A háború végén következett a menekülés...*

– A jó és bölcs döntés az lett volna, hogy mindenki a helyén marad, s őrzi az otthonát és a javait. De a belénk sulykolt törvénytisztelet és a propaganda hatására, családjaikat és apró gyermekeiket féltve sokan útra keltek. A szüleim csak az anyám kolozsvári otthonáig akartak eljutni, mivel a Szociális Testvérek szervezete által patronált születést is odaköltöztött. Ezt a „második menekülést” is részletesen és adatolva leírta az apám a *Lót visszánéz* (Pallas-Akadémia Kiadó, 2001) című visszaemlékező kötetében. Amelyet már a nagy történelmi tévedésekből levonható tanulságok miatt is érdemes volna újra kiadni. Az emlékeimből soha sem tudom kitörölni Debrecen szőnyegbombázásának borzalmas éjszakáját, amelyet egy bombatalátot kapott épület pincéjében éltünk át és éltünk túl. Vagy 1945 nagypéntek éjszakáját, amikor a magyar-osztrák határon, a Szombathely melletti Rábfázesnél két front közé kerültünk vagy ötven ezer rémült menekülővel egyetemben. Robbanások, pánik, a tankok hernyótalpai alá kerülő lovak, szekerek és emberek látványát nem lehet elfelejteni. És azt sem, hogy mindezek tetejében a fejünk felett folyt a kölcsönös ágyútűz, és hulltak a „sztálingyertyák”. Aztán a bajorországi falusi Volksschule, a német népiskola, az amerikai megszállás, amikor a hórihorgas és vidám amerikai néger katonák jóvoltából mi gyermekek befelhatuk életünk első narancsát, csokoládéját és rágógumiját...

Sarány István

FOLYTATÁS LAPUNK HOLNAPI SZÁMÁBAN

■ **Romlott a hangulat az euróövezetben.** A vártnál rosszabban alakult júliusban az üzleti és fogyasztói hangulatindex az euróövezetben az Európai Bizottság tegnap közzétett adatai alapján. Az átfogó gazdasági hangulatindex 87,9 pont volt júliusban a júniusi 89,9 pontot követően, miközben elemzők 88,7 pontot vártak. A fogyasztói bizalom alakulását jelző index megfelelt a várakozásoknak, a mutató mínusz 21,5 pontra romlott a júniusi mínusz 19,8 pontról. Az üzleti hangulatmutató is esett, mínusz 1,27 pontra mínusz 0,95 pontról. A bizalom visszaesésének elsődleges indoka,

hogy Spanyolország és Ciprus is külföldi segítségre szorult a gazdasági válság miatt, és hogy Olaszország is inogni látszik. Az euró is veszített értékéből az elmúlt

három hónapban, a dollárhoz képest 7,4 százalékkal gyengült. Az IMF is kevésbé optimista mostanság, július közepén csökkentette az euróövezettel kapcsola-

tos növekedési várakozásait. A Nemzetközi Valutaalap szerint jövőre átlagosan csak 0,7 százalékos GDP-növekedésre lehet számítani a korábban remélt 0,9 százalék helyett, míg idén 0,3 százalékos recesszió lesz. Az üzleti és fogyasztói hangulatindex öt alapmutatóból tevődik össze, amelyet havonta készítenek el az európai bizottság szakértői: az ipar, a szolgáltatások, a fogyasztás, a kiskereskedelem és az építőipar területéről gyűjtenek be adatokat. Az adatokból arra lehet következtetni, hogy a vállalatok és a fogyasztók mennyire fognak költekezni a következő időszakban.

Gazdaság

NINCS, AMIT AZ ASZTALRA TENNI

Mára várják az IMF küldöttségét

Az előzetes bejelentések értelmében a mai nap folyamán országunkba érkeznek a Nemzetközi Valutaalap, az Európai Bizottság és a Világbank küldöttsége, amely előreláthatólag augusztus 13-án hagyja el Bukarestet. A referendum miatt július 23-ról elnapolták a küldöttség érkezését, s most már azt is tudni, hogy az eredetileg tervezettnél hosszabb ideig fog itt tartózkodni.

H. Z.

Igaz, hogy a referendum okán érkeznek később, de joggal feltételezhető, hogy őket kevésbé érdekli a referendum, az azt megelőző és azzal kapcsolatos történések, a belpolitikai csepegtetés. Annak ugyan megvan a maga jelentősége vagy akár következménye is, idesorolhatnánk az euró/lej árfolyam igen kedvezőtlen alakulását, amely valószínűleg foglalkoztatja a nemzetközi pénzügyesek szakértőit is, s ilyen összefüggésben bizonyára górcső alá fognak kerülni annak kiváltó okai és következményei. Mert például nem kizárt, hogy az gerjeszteni fogja az inflációs rátát, márpedig annak szintje mindig is a megbeszélések tárgyát képezte. De szóba kerülhet az is, hogy a külföldi befektetések elmaradása, valamint a pénzügyminisztérium tartalékainak elapadása és egyes kereskedelmi bankok nehéz helyzete „pénzügyi aszályt” is kiválthat, ez pedig igazán nem hiányzik, elég nekünk a mezőgazdaságot súlyosan érintő aszály. Jelenleg nemigen van lehetőség arra, hogy a pénzügyminisztérium kedvező feltételek között jusson hitelhez a kereskedelmi bankoktól, mi több, ilyen vonatkozásban az elkövetkező időszakok sem mutatkoznak ígéretesnek. Talán ennek okán is kíván tárgyalni a kormány a Valutaalap küldöttségével egy újabb készletfinanszírozásról.

A minap igen bizakodóan nyilatkozott a pénzügyminiszter, azt állítva, hogy biztosra vehető az idei 1,5 százalékos gazdasági növekedés, akárcsak a nemzetközi pénzügyesekkel megkötött egyezményben rögzített 2,2 százalékos GDP-arányos deficit. Az utóbbit arra alapozta, hogy júniusban sikerült 400 milliárd lej értékű költségvetési többletet elkönyvelni. Ez így igaz, de azzal is számolni kell, hogy a megelőző esztendő azonos időszakához viszonyítva a költségvetési összkiadások 3,7 százalékkal növekedtek, de ezen belül az állami beruházási kiadások 0,8 százalékkal csökkentek.

Sokan úgy vélekednek, hogy az idei helyhatósági választások, a kormányváltások, a referendum és a soron következő parlamenti választások jelentette belpolitikai csatározások okán makrogazdasági szempontból „elúszott” a 2012-es esztendő.

A Ponta-kormányban nem nagyon van, amit a nemzetközi pénzügyesek küldöttségének az asztalára tenni. Az is igaz, hogy a kormány a megelőző látogatástól eltelt időszakból gyakorlatilag csak két hónapot tudhat a magáénak. Sajnos azonban a rövid idő alatt jobbra másabb jellegű kérdések kötötték le a figyelmét, olyan jogszabályok meghozatala, amelyek az ország gazdasági helyzetét szempontjából nemigen minősíthetők érdembelieknek. Ami a gazdasági szférát illeti, bizonyos szándékok körvonalazódtak, de amint arra már többször is utaltunk, azokat kész tényként beállítani több mint túlzás. Azok egyelőre még csak jogszabálytervezetekben sem testesültek meg, csak az elképzeléseket vetették papírra. Azokat viszont egyeztetni kell a nemzetközi pénzügyesek küldöttségével, s a tárgyalások keretében tisztázni kell olyan részletkérdéseket is, amelyek a kiváló szakemberek számára még igen homályosnak tűnnek. Továbbá a szándékok között olyanok is vannak, amelyek nehezen illeszthetők be az uniós irányelvekbe.

Talán az lenne a legjobb, ha a számviteli szakemberek, illetve az Adótörvénykönyv módosított és kiegészített előírásai által érintett személyek most felállnának az íróasztal mellől és beülnének „az iskola padjaiba”, hogy elszámíthassák azt a sok újdonságot, amelyekkel szembesülniük kell július 1. óta – jegyezte meg félig tréfásan, félig komolyan a minap az egyik legtekintélyesebb hazai adószakértő. Szerinte az év elején, valamint a július 1-jén hatályba lépett új előírásokat nem lehet csak úgy kutyafuttában számba venni, annál is inkább nem, mert sokszor olyannyira bonyolultak és ellentmondásosak, hogy azok „megemésztése” óhatatlanul időigényes. Erre pedig a jogalkotók nemigen adtak lehetőséget, hisz rendszerint a módosító és kiegészítő jogszabályok napokon belül hatályba is léptek, arról nem is beszélve, hogy a módszertani normákat jóváhagyó kormányhatározatok csak utólag jelentek meg.

Hecser Zoltán

hecser.zoltan@hargitanep.ro

Sok igazság rejlik a fenti állításban. Az év elején lépett hatályba az Adótörvénykönyvet módosító 2011/125-ös sürgősségi kormányrendelet, amely az elmúlt esztendő végén jelent meg. Annak egyes előírásai még jóformán hatályba sem léptek (június 1-jén válna érvényessé), s június 7-én máris egy újabb sürgősségi kormányrendelet jelent meg, a 2012/24-es. Az ugyan csak július 1-jétől vált hatályossá. Mindét esetben az alkalmazási normákat jóváhagyó kormányhatározatok megkésve jelentek meg, a 2012/24-es esetben például július 13-án (a 2012/670-es kormányhatározatról van szó). Érdemes utalni arra is, hogy igen terjedelmes, több száz oldalt kitevő jogszabályokról van szó. Azokat még csak átoltvasni sem olyan egyszerű dolog, hogy a gyakorlatba ültetés viszontagságairól ne is beszéljünk.

Lapunk is ismertetett, ha vázlatosan is, néhány újdonságszámba menő előírást. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a vállalkozások jelentős részét két dolog foglalkoztatja különösképpen. Az egyik a személygépkocsi és a 3500 kg-ot meg nem haladó járművek költségei-

vel, illetve a megvásárlásuk esetén alkalmazandó áfafizetési/visszaigénylési eljárással kapcsolatos, a másik pedig az áfabegyvezési értékhatár megemelésének következményeivel.

Mit jelent a kizárólagosság?

A költségek, valamint vásárlás esetén az áfa leírhatósága tekintetében a jogszabály egyértelműen rendelkezik. Azok csak akkor számolhatók, illetve írhatók le, ha az adott járművet kizárólag a gazdasági tevékenység céljaira használják, összhangban az adott cég tevékenységi tárgyával. Egy ellenőrzés esetén az adófizetőnek kell bebizonyítania, hogy rendeltetésszerűen használta a gépkocsit, azaz nem áll fenn az ártatlanság vétele. Az alkalmazási normákat jóváhagyó kormányhatározat az adófizetőnek az erre vonatkozó kötelezettségeivel kapcsolatban még az Európai Fellebbviteli Bíróság egyik határozatára is hivatkoznak. Tehát annak a jámbor adófizetőnek, ha nem biztos a dolgában, akkor valahonnan elő kell kotornia azt a fránya bírósági határozatot, s esetleg azt is tanulmányoznia kell. De ez még önmagában nem elégséges, mert esetleg megtörténhet, hogy az ellenőrző szerv hatásköre gyakorlása keretében azt másképp értékeli, következőképpen a fiskális eljárási törvénykönyv előírásai alapján esetleg nem ismeri el a leírhatóságot. Tegyük fel, hogy ez bekövetkezik, és a 100 százalékos leírhatósággal szemben megállapítást nyer, hogy csak 50 százalékra volt jogosult az adófizető. Ez megtörténhet annál is inkább, mert a törvény értelmében amennyiben 100 százalékos leírhatóságról van szó, a járművet még csak alkalomszerűen sem lehet személyi vagy személyi jellegű célokra használni. Például az alkalmazottaknak vagy akár a tulajdonosoknak a lak helyről a munkahelyre való szállítása céljából, továbbá kiszállás esetén azt is be kell bizonyítani, hogy a különböző közszállítási eszközök igénybevétele „nyilvánvaló nehézségekbe” ütközött.

Térjünk vissza arra az esetre, amikor nem kizárólag a gazdasági tevékenység céljaira használják azt a járművet, következőképpen csak az 50 százalékos leírhatóság megengedett. Ebben az esetben az is feltételezhető, hogy az „a másik 50 százalék” ter-

mészetbeni jövedelemnek/juttatásnak bizonyulhat, s ebből kifolyólag a járművet másabb célra használó személy ugyancsak az Adótörvénykönyv előírása értelmében kötelezhető lesz a 16 százalékos jövedelmi adó és a szociális járulékok megfizetésére is. Egy másik probléma, amely felmerülhet, az a gépkocsi utólagos eladásával kapcsolatos. Amennyiben a 100 százalékos leírhatóságot alkalmazták, a dolgok világosak, nem alkalmazandó áfa. Abban az esetben viszont, ha egy olyan járműről van szó, amely megvásárlásakor az 50 százalékos leírhatóságot alkalmazták, a dolgok nem világosak. Egyesek úgy értelmezik a jogszabályozási előírásokat, hogy újraeladás esetén nem 50 százalékos áfakulcs alkalmazandó, hanem 100 százalékos.

A járműhasználatával kapcsolatos előírások alkalmazandók a független tevékenységek esetében is, nevezetesen azok esetében, amelyek az éves nettó jövedelmet az egyszerűsített számvitel alapján állapítják meg. Az alkalmazási normák értelmében az azok tulajdonában vagy használatában lévő járművek esetében is alkalmazandó a 100 vagy 50 százalékos leírhatóságra vonatkozó eljárás. Meglátásunk szerint a 100 százalékos leírhatóságra nemigen lesz lehetőség, hisz a járművek rendszerint ilyen tevékenységek esetében az adott adófizető magánszemély tulajdonában vannak, és nehezen képzelhető el, hogy az kizárólag a gazdasági tevékenysége céljára használja. És az is feltételezhető, hogy az ő esetükben körülményesebb lesz a „kizárólagosság” bizonyítása.

Áfabonyodalmak

Az új jogszabályok értelmében július 1-jétől másként került sor az áfafizetőként történő bejegyzésre vagy a bejegyzésből való hivatalból történő törlésre. Az közzismert, hogy az áfafizetési bejegyzési értékhatárt 35 000 euróról megemelték 65 000 euróra, azaz 220 000 lejre. A kormány, a pénzügyminisztérium illetékesei szerint ez kedvező helyzetbe hozhatja a kis- és közepes vállalkozásokat, lévén, hogy ezentúl a leszámolt árba nem kell belefoglalni az áfát. Ennek pedig végkifejlete az lenne, hogy a fogyasztók által fizetendő ár kisebb lesz. A pénzügyminisztérium azt is érvként hozta fel,

Nehéz eligazodni

AZ ADÓTÖRVÉNYKÖNYVI

■ **Erősödött a lej a népszavazás határára.** A piacok egyelőre megkönnyebbültek: tegnap a jegybank eurónként 4,5558 lejes árfolyamot jegyzett, amely a pénteki 4,6118 lejes átváltási arányhoz képest 1,2 százalékos erősödést jelent. A hazai fizetőeszköz a dollárhoz képest is erősödött: a pénteki, dolláronkénti 3,7575 lejes szinthez képest tegnapra 3,7086 lejre csökkent a BNR hivatalos dollárárfolyama. A devizahitelesek is fellélegezhetnek: egy svájci frankért tegnap 3,7930 lejt kellett fizessenek, pénteken egy frank még 3,8401 lejt ért. A lej két hete nem volt ilyen erős a fontosabb devizanemekhez képest.

■ **Túl drága az atomenergia.** A nukleáris energia annyira költségessé vált a többi energiaforráshoz képest, hogy a „nagyon nehéz” megindokolni miért van rá egyáltalán szükség a General Electric vezérigazgatója szerint. Jeff Immelt az angol Financial Times-nak adott interjút, amelyben az atomenergia alternatíváit dicsérte. „Igazából a gázzal és a szélről szól a mai világ. Hogyha azokkal az emberekkel beszélek, akik olajcégeket vezetnek, azt mondják, nézzem meg, hogyan találnak folyton egyre több gázt. Nagyon nehéz igazolni a nukleáris energia lét-

jogosultságát. A gáz olyan olcsó, hogy egy ponton túl győz a közgazdaságtan. Szerintem a gáz a szél- és a napenergia kombinációja lesz az, amerre el fog mozdulni a világ legtöbb országa” – mondta Immelt a lapnak. A GE vezérigazgatójának álláspontja szerint alapvetően átrajzolta az energiapiacokat az USA-ban fellelt új gázlelőhelyek, amik már kiaknázzhatóvá váltak, a fukusimai atomkatasztrófa, ami elriasztotta az embereket, illetve egyes megújuló energiaforrások költséghatékonyabbá válása. Amerikában a gáz ára évtizedes mélypontra van, a napkollektorok ára pedig

a negyedére esett az elmúlt három évben, ami sokkal versenyképesebbé tette őket. Immelt a meglévő EU-s szabályozást is hasznosnak találta a szén-dioxid-kvótákkal kapcsolatban. Szerinte az elvárások tényleg erősítik az innovációt, főleg ha előre lehet tudni, hogy milyen kihívásokat kell megoldani. A GE 2011-ben 142 milliárd dolláros árbevételért és 13 milliárd dollár profitja volt. Immelt szerint nekik nem kell tartaniuk a változástól, mert mindenfajta energiaforrással foglalkoznak a széleenergiától kezdve a nukleáris energiáig, de még olaj után is kutatnak.

Gazdaság

MÓDOSÍTÁSOK KÖVETKEZMÉNYEI

a jogszabályok sűrűjében

hogymintegy 380 000 adófizető kerülhet ki az áfafizetői körből, azaz az érintett adófizetőknek mintegy 60 százaléka. A hivatalbeli törésre akkor kerül sor, ha az áfafizetőként bejegyzett adófizető személy egy nap-tári félév folyamán nem nyújtott be egyetlen áfaelszámolást sem, de erre sor kerülhet akkor is, ha egymást követő hat hónapon át nem került sor javak, szolgáltatások megvásárlására, sem pedig javak és szolgáltatások leszállítására. Eddig a dolgok rendben is lennének, s az új áfarendszer valóban segítheti azokat a cégeket, amelyek felvásárlásai nem jelentősek és jobbára nem termékeket értékesítenek, hanem szolgáltatásokat nyújtanak. Ezek esetében valóban feltételezhető árai csökkentése. De mi történik akkor például, ha megvásárol egy árut, és azt tovább akarja adni, mert ebben az esetben rákényszerül arra, hogy az új árba, az általa alkalmazott árba belefoglalja az áfát.

Igen, mert ellenkező esetben veszteséget könyvel el. A vásárló azonban elméletileg nem fogja fizetni az áfát (lévén, hogy az áfa nem jelentkezik külön tételként, az belefoglaltatott az árba). A jövőben, pontosabban júliustól nagyobb figyelmet kell(ett) fordítani az üzleti partnerekre is. Így például, ha olyan adófizetőtől kerül sor termék vagy szolgáltatás megvásárlására, akinek megsemmisítették áfafizetőkénti bejegyzését, következképpen bekerült az arra vonatkozó nyilvántartásba, akkor a vásárló nem lesz jogosult az áfa jóváírására (ez alól kivételt csak a kényszervégrehajtás keretében történő vásárlás jelenti). Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy az áfa nem lesz elszámolható amennyiben egy vállalkozás olyan cégekkel üzletel, amelyek ideiglenes inaktivitás állapotában „leledzenek”. Következésképpen ajánlatos, hogy a jövőben gyakrabban vessenek egy-egy pil-

lantást a cégek arra a törzskönyvre, amelyben azok a megadózándó személyek szerepelnek, amelyek áfafizetőkénti bejegyzését megsemmisítették.

Foghíjas jogszabályozás

Terjedelmes szövegű alkalmazási norma ide vagy oda, az alkalmazandó jogszabályozás továbbra is foghíjas. Az áfával kapcsolatos új előírások gyakorlatba ültetésére vonatkozóan például az alkalmazási normában ráleltünk egy mondatra, amely arról szól, hogy az illetékiigazításból származó összeg kifizetésével és bevallásával kapcsolatos eljárást az Országos Adóügyi Igazgatóság elnökének rendeletével állapítják meg. Ezt a rendeletet még nem látta senki, holott a módszertani normák vonatkozó előírásai július 1-jétől hatályosak. A 2011/125-ös sürgősségi kormányrendelet értelmében 2012. július 1-jétől hatályon kívül helyeződik a szociális hozzájárulásokra, a jövedelmi adóra és a biztosított személyek nyilvántartására vonatkozó 112-es úrlapot jóváhagyó 2010/1397-es kormányhatározat. Ez azt jelenti, hogy egy másabb ilyen jellegű úrlapot kell majd benyújtani augusztus 25-én. Készülőfélben van az azt jóváhagyó jogszabály, de csak megkésve fog megjelenni. Időközben az is kiderült, hogy egyes adófizetői kategóriák (engedélyezett magánszemélyek, családi vállalkozások, szabadfoglalkozásúak stb.) esetében megszűnhet a társadalombiztosítási hozzájárulás-fizetési kötelezettség. Erről viszont nyilatkozni kellene az érintett személynek. De miként? Egyelőre csak annyit tudni, hogy készült egy rendelettervezet a vonatkozó nyilatkozattal kapcsolatosan. A majdani 601-es úrlapról van szó, de a rendelet a Hivatalos Közlönyben nem jelent meg.

A 2012/24-e sürgősségi kormányrendelet VII-es és VIII-as szakasza révén módosították és kiegészítették a költségvetéssel szembeni hátralékok átütetemesítésére vonatkozó 2011/29-es sürgősségi kormányrendelet egyes előírásait. Június 8-án kelteztek egy körlevelet a megyei közpénzügyi vezérigazgatóságoknak címezve, s abban az áll, hogy megfelelő időben kidolgozzák az új előírásokra vonatkozó eljárást. Július 31-ét írunk, immár egy hónapja hatályos a kormányrendelet, de a szóban forgó eljárás nem öltött rendelet formájában testet.

HIRDETÉSEK

A KIS-SKI FUN Kft.

értesíti az érintett nyilvánosságot, hogy a Csíkszereda, Kissomlyó utca sz. n. telkén megvalósítandó SÍPÁLYA FELÚJÍTÁSA című tervére a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökség eseti elbírálás alapján 2012. július 24-én döntést hozott (nem szükséges a környezeti hatástanulmány és a természetvédelmi hatásvizsgáló elkészítése.)

A döntés tervezete és az azt megalapozó érvek megtekinthetők a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, Csíkszereda, Márton Áron utca 43. szám alatt, munkanapokon 8.30–16.00 óra között, szerdán 8.30–18.30 óra között, valamint a <http://apmhr.anpm.ro> címen.

Az érintettek észrevételeiket a döntés tervezetét illetően a hirdetés megjelenésétől számított 5 nap alatt nyújthatják be, augusztus 4-ig a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökséghez (fax. 0266–310040).

**Olcsó, gyors hitelre van szüksége?!
A csíkszeredai MIKO Hitelszövetkezeti
banknál szeptember 30-ig
NEM KELL hitellelőbírálati díjat fizetnie!!!**

Helység	Cím	Telefon
Csíkszereda	Kossuth Lajos u. 12.	0266–314722
Székelyudvarhely	Győzelem u. 14.	0266–211934
Maroshévíz	Victor Babeş B/2/4.	0266–342984
Gyergyószentmiklós	Kossuth Lajos u. 53.	0266–361762
Gyergyóditró	Szép domb u. 2.	0266–353440
Gyergyócsomafalva	Fő u. 208.	0266–351437
Gyergyóremete	Cseres Tibor u. 14.	0266–352057
Gyimesközélpok	656.	0266–339505
Merkur, Székelyudvarhely	1918. December 1. u. 7.	0266–210330
Szentegyháza	Mihai Eminescu u. 3/5.	0266–246010
Székelykeresztúr	Kossuth Lajos u. E4/2.	0266–242139
Bögöz	Fő u. 311A	0266–245439
Tölgyes	Központ 419.	0266–338143
Várhegy	Ilie Câmpeanu u. 7.	0266–345055
Bélbor	Központ u. 137.	0266–355101
Csikkarcfalva	Állomás u. 191.	0266–378029
Balánbánya	Bl.52, 2/6.	0266–331124
Vasláb	424.	0266–351773

Várjuk egységeinkben!

**SZENT ISTVÁN
EGYETEM**

GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR,
GÖDÖLLŐ

**Vidékfejlesztési agrármérnöki
mesteri szakot
hirdet Csíkszeredában**

A képzés ideje
4 félév

A képzés formája
levelező képzés, félévente 5 hétvégi alkalomra tömbösítve

Helyek száma
államilag támogatott: 30 hely
költségtérítéses: 30 hely

Szakmai partnerintézmény
Sapientia EMTE Műszaki és Társadalomtudományi Kar

További információk

http://gtk.szie.hu/
tartalom/csikszeredai_mesterkepzes/373

Részletes tájékoztatás
Ozsváth Berényi Hajnal
Sapientia EMTE Társadalomtudományi Tanszék, Csíkszereda
obhajni@yahoo.com
Péter Zsuzsa tel.: 0742-755757

■ **Bajnokok Ligája.** Ma két mérkőzéssel megkezdődnek a labdarúgó Bajnokok Ligája következő körének mérkőzései. Ma a Dinamo Kijev – Feyenoord és a Motherwell – Panathinaikosz (mindkettő Nem bajnokok ágán) mérkőzéseket rendezik. Holnap viszont pályára lép a két romániai, illetve a magyar bajnok is. A Kolozsvári CFR és a Debrecen a Bajnokok ága 3. körében érdekelt, ahol előbbi a cseh Slovan Liberec hazai pályán, míg utóbbi a fehérorosz BATE Boriszovval találkozik idegenben. A Nem bajnokok ágán a FC Vaslui a török Fenerbahce ellen kezd idegenben.

■ **Labdarúgás.** Lapunk információi szerint mára várható ítélethirdetés Bukarestben arra vonatkozóan, hogy a 2012/2013-as idényben mely csapatok vehetnek részt a harmadik liga pontvadászatában. A Csíkszeredai FK csapata bár elveszítette a selejtező mérkőzést a harmadik ligába való jutásért, leadta a nevezését a liga 6. csoportjába. Érdeklenség, hogy a C6-os ligából eddig hat csapat lépett vissza: Kolozsvári CFR II, Kolozsvári U II, Besztercei Gloria II, Marosvásárhelyi FCM II, Nyárádtó és Jád. A csíki csapat szerdán 17.30-tól hazai pályán fogadja a harmadik ligás Szászrégeni Lendületet a Románia-kupa második fordulójában.

■ **AC Milan.** Spanyol lapértésülések szerint Sami Khedira, a Real Madrid német labdarúgója az AC Milan együtteséhez igazol. Az As című spanyol sportnapilap úgy tudja, Massimiliano Allegri, a piros-feketék vezetőedzője feltétlenül szeretné leszerződtetni a válogatott középpályást. A 25 esztendő Khedira, aki 2010-ben 12 millió euróért igazolt a spanyol elitklubhoz, alapembernek számít Jos é Mourinho vezetőedző csapatában. A milánói klub Khedira mellett az aranylabdás Kakát is szeretné megszerezni a madridiaktól.

■ **Román labdarúgás.** Vasárnap este a Bukaresti Dinamo kiütéses győzelmet aratott az újonc SCMS Iași ellen a bajnokság 2. fordulójában. *A 2. forduló eredményei:* Brassói FC – Drobeta Turnu Severin 2–1, Ceahlăul Piatra Neamț – Kolozsvári CFR 2–2, Medgyesi Gaz Metan – Pandurii Târgu Jiu 0–2, Astra Ploiești – Bukaresti Steaua 3–4, FC Vaslui – Petrolul Ploiești 3–0, Kolozsvári U – Besztercei Gloria 1–0, Bukaresti Dinamo – SCMS Iași 5–1, Concordia Chiajna – Konstancai Viitorul 1–1. A Galaci Oțelul – Bukaresti Rapid találkozó tegnapi este lapzártá után ért véget.

Sport

MŰKÖDNEK A HŰTŐBERENDEZÉSEK A VÁKÁR LAJOS MŰJÉGPÁLYÁN

Az első jeges edzésre készülnek

A játéktér megfestését elvégezték. Holnaptól már edzéseket tartanak a műjégpályán

FOTÓ: BALÁZS ÁRPÁD

Holnap délelőtt birtokba veszik a jégkorongozók, a műkorcsolyázók és gyorskorcsolyázók a csíkszeredai Vákár Lajos Műjégpályát, ugyanis a létesítmény hűtőberendezései már működnek. Tegnap már festették a jégfelületet, az első jeges edzésre holnap a HSC Csíkszereda jégkorongozóit várják.

Kopacz Gyula

kopacz.gyula@hargitanep.ro

A tervezetthez képest pár nap késéssel vehetik újra birtokukba a csíkszeredai Vákár Lajos Műjégpályát a jégkorongozók, a műkorcsolyázók és gyorskorcsolyázók. Ugyan a létesítmény hűtőberendezései már egy hete működnek, a kánikula miatt csak holnapra lesz

megfelelő a jégfelület arra, hogy korcsolyázni lehessen rajta. – Egy hete, július 23-án üzemeltettük be a jégkészítő gépeket, ám a kánikula miatt annyira átmelegedett az épület, hogy egyszerűen nem fagyott meg a játéktérre szórt víz – nyilatkozta lapunknak Cseke Szilárd. A Csíkszeredai Sportklub helyettes vezetője szerint holnap már edzenek a HSC Csíkszereda hokisai.

Cseke elmondta, a tervek szerint már egy hete a normális körülmények között kellett volna működjön a pálya, ám nem számítottak arra, hogy a kinti hőség miatt késnek a jégkészítéssel. – Két nap után sem tudtak normálisan fagyasztani a gépek, pedig maximálisan működtek a hűtőberendezések. A hétvégén viszont már három-négy centis volt a

jégréteg, a szakemberek tegnap már a jég felfestésén dolgoztak, az éjszaka és a mai nap folyamán újabb jégréteg kerül a játéktérre. A tervek szerint holnap reggelre már korcsolyázásra is alkalmas lesz a felület – mondta a klub helyettes vezetője.

Mint minden évben, idén is a jégkorongozók közül elsőként a felnőttcsapat, a HSC Csíkszereda játékosai számára biztosítanak edzéslehetőséget. – A HSC Csíkszereda hokisainak holnap megkezdődik a felkészülési időszak utolsó állomása, a játékosok a 2012/2013-as idényre délelőtt tíz órakor már jégen is készülhetnek – mondta Cseke. Hozzátette, a héten a klub mű- és gyorskorcsolyázói is elkezdhetik a jégen való készülést az előttük álló idényre.

Közzétették a bérletárakat

Indul a bérletek árusítása a soron következő bajnoki évadra. A Székelyudvarhelyi KC klubvezetőség tájékoztatása alapján a belépők árai nem változtak. Érvényesek a hazai mérkőzésekre, de az első Európa-kupa-találkozóra is.

A Székelyudvarhelyi KC értesíti szurkolóit, hogy a 2012/2013-as szezonra a bérletek árusítása 2012. augusztus

1-jén kezdődik a Merkúr üzletház lottózájában (nyitva tartás keddtől szombati 9–15 óra között). Ami az árakat illeti, akárcsak a tavaly: felnőtteknek 90, diákoknak és nyugdíjasoknak 70 lejbe kerülnek.

A régi bérlettulajdonosok részére elővásárlási lehetőséget biztosítanak augusztus 28-ig, de fel kell mutatniuk régi belépőjüket. A nyugdíjasoknak és a diákoknak igazolniuk kell a helyszínen, szelvényvel vagy ellenőrzővel, hogy valóban jo-

gosultak a kedvezményes bérletre. A belépők kiváltásakor ülőhelyet választhat a tulajdonos, így minden egyes meccset az adott helyről nézhet végig.

A Nemzeti Liga hazai találkozóin kívül a bérlet a szeptemberi – European University Cyprus elleni – Európa-kupa-meccsre is belépési jogosultságot ad. Továbbjutás esetén viszont a soron következő nemzetközi összecsapásokra már nem.

Újabb kosarast igazolt a Csíkszeredai KK

Amerikai centert igazolt a Csíkszeredai Hargita Gyöngye KK férfi-kosárlabdacsapata vasárnap éjjel. Az NCAA alatt levő D-League-ből érkező Mike Davis centerposztra érkezik.

Darvas Attila

darvas.attila@hargitanep.ro

Megszerezte egy újabb idegenlégiós aláírását a Csíkszeredai Hargita Gyöngye KK férfi-kosárlabdacsapata. A horvát Franjo Bubalo (irányító) és az amerikai Zack Henifin (alacsony csatár/dobó hátvéd) után Mike Davis írt alá a csíki klubhoz.

A 26 éves Mike Davis a legutóbbi idényben az NCAA alatt levő D-League-ban játszott a Texas Legends együttesében. A centerposztra igazolt játékos 211 cm magas és 116 kilogrammos.

Lászlófy Botond, a csíki csapat edzője elmondta, hogy a keret teljes listáját remélhetőleg még a héten, legfeljebb jövő hét elején fogják tudatni a nyilvánossággal.

A Csíkszeredai KK eddigi kerete: Franjo Bubalo (horvát), Zack Henifin (amerikai), Mike Davis (amerikai), Vita András, Lokodi Mátyás, Ábrahám Gellért, Héjas Botond és Kedves Pál.

OLIMPIA

Az első román aranyérem

A román Alin George Moldoveanu (képünkön) nyerte a férfi légpuskások versenyét a londoni olimpián. Moldoveanu a világbajnoki címvédő olasz Niccolo Campriani és az indiai Gagan Narang előtt szerezte meg a román küldöttség első aranyérmét.

Csak 0,6 ponttal előzte meg nagy riválisát, a világbajnoki címvédő Niccolo Campriant a londoni olimpia férfi légpuskások döntőjében Alin George Moldoveanu, megszerezve ezáltal a román küldöttség első aranyérmét. A két sportoló a selejtezőben egyaránt 599 pontot szerzett, az indiai Gagan Narang és a kínai Wang Tao pedig egy ponttal volt lemaradva az élen álló román és olasz mögött.

A döntőben Moldovan az első két lövés után vezetett, Campriani harmadik, hatodik és hetedik lövése

sikerült remekül (10,7, illetve kétszer 10,8 pont), a román pedig az ötödik lövésben érte el a legjobb eredményt (10,6 pont), az utolsó körben azonban hiába volt jobb egy tizeddel a vébé-címvédő, a román sportoló megszerzett előnyét már nem tudta behozni.

Győzelmével Moldovan az első román sportoló a londoni olimpián, aki a dobogó legfelső fokára állhatott. A légpuskás az aranyérem mellett százezer eurót és egy személygépkocsit is kap a Román Olimpiai Bizottságtól, illetve ennek főszponzorától, a Bukaresti Dinamo pedig ötezer euró jutalomban részesül.

Az alapversenyt 594 körrel záró magyar Sidi Péter a 13. lett.

Eredmények: férfi légpuska: 1. Alin George Moldoveanu 702,1 kör, 2. Niccolo Campriani 701,5 kör, 3. Gagan Narang 701,1 kör.

A Hargita Népe Lapkiadó**PÁLYAKEZDŐ ÚJSÁGÍRÓT KERES.**

Elvárások: felsőfokú végzettség, rugalmasság, terepmunkára való hajlandóság, jó helyismeret.

Bérezés: megegyezés alapján.

Önéletrajzot és motivációs levelet a marketing@hargitanep.ro e-mail címre várunk vagy a szerkesztőség titkárságán augusztus 3-ig.

CSÍKPÁLFALVA POLGÁRMESTERI HIVATALA

értesíti az érdekelteket, hogy a Csíkpálfalva község rendezési terv bemutatott változatára környezetvédelmi véleményezést kérelmezett.

Az érdekeltek az említett terv környezeti hatásaival kapcsolatos észrevételeiket írásban, az észrevételező adatainak feltüntetésével naponta 8–16 óra között, a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökségnél tehetik meg (Csíkszereda, Márton Áron utca 43. szám) 2012. augusztus 15-ig.

Å Dombi Full Service

**hűtő-fagyasztók,
automata
mosógépek
javítását**

**vállalja
az Ön lakásán.**

Csíkszeredában és vidéken is.
Mi megkíméljük a cipekedéstől.
Hívjon 8–11 óra között a 311983;
11–18 óra között a 0744-621819-es
telefonszámokon.

A NEXT-GEN

telekommunikációban jártas
technikust alkalmaz.
Követelmény: B kategóriás haj-
tási jogosítvány, felsőbb osztályú
iskolai végzettség előnyt jelent.

*Önéletrajzokat Csíkszereda,
Temesvári sugárút 8. szám alá
várunk augusztus 3-ig.*

A SZENT ERZSÉBET ALAPÍTVÁNY

értesíti az érintett nyilvánosságot, hogy *Az iskola bővítése tornateremmel Ugra-patakban, Gyimesfelsőlokon* című tervét benyújtotta a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökséghez a környezetvédelmi beleegyezés elnyerése céljából.

A javasolt terv környezeti hatásaival kapcsolatos információk beszerezhetők a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, Csíkszereda, Márton Áron utca 43. szám alatt, munkanapokon 8.00–16.00 óra között az engedélyezési eljárás alatt.

A PHOENIX ENVIROMENTAL Kft., Brassó

értesíti az érintett nyilvánosságot, hogy az *Öntödei homoklerakó ökológizálása Gyergyószentmiklós, Téglagyár utca sz. n. telephelyen* című terve környezeti hatástanulmányának nyilvános megvitatására 2012. augusztus 21-én 16 órától kerül sor az Astoria Szállóban, Gyergyószentmiklós, Kéthíd utca 2. szám alatt.

A környezeti hatástanulmány a nyilvánosság számára hozzáférhető a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökségnél (Csíkszereda, Márton Áron utca 43. szám alatt) munkanapokon 8–16 óra között, valamint a cég székhelyén, Brassó, Tampai utca 8/A2/C/4.

Az érintettek észrevételeiket 2012. augusztus 21-ig nyújthatják be írásban a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökséghez (tel.: 0266-371313, fax: 0266-310041)

lakás

ELADÓ központi fekvésű I. emeleti 2 szobás felújított tömbházlakás. Ár: 31 800 euró. Telefon: 0748–391 100

ELADÓ egy kis, fából készült hétvégi ház, amely holland exportra készült (egy kis szoba két ágyval, leengedhető asztallal, konyha polccal, kis terasszal, villanyórával ellátva), szállítható. Telefon: 0746–151082. (22349)

ELADÓ kertés családi ház, 2 szoba, konyha, fürdőszoba, előszoba, garázs, gazdasági épület. Telefon: 0741–585062. (22354)

ELADÓ egy 10 x 5-ös, gyorszerkeztető faház felépítve, lebontható és újra felépíthető. Telefon: 0742–404912. (22253)

KIADÓ augusztus 1-jétől I. emeleti garzon Csíkszeredában, a Szív utcában. Telefon: 0744–681688.

KIADÓ Csíkszeredában hosszú távra 2 szobás lakás konyhabútorral. Telefon: 0740–173143.

KIADÓ helyiség szépségszalonban műkörmös részére, külön bejárat. Telefon: 0745–420721.

KIADÓ Csíkszeredában iroda (12 m², 14 m², 24 m², 29 m²) a Gál Sándor u. 16. szám alatt, valamint raktárnak, műhelynek megfelelő helyiség a Rét utca 83. szám alatt. Telefon: 0266–371082, 0744–696514. (22341)

A Prestarea kisipari szövetkezet ELADJA a csíkszeredai, Borvíz u. 3. szám alatti ingatlanját (volt vulkanizáló). Telefon: 0266–312409, 0744–472591.

telek

ELADÓ 15 ár beltelek Csíkszentléleken főút mellett. Irányár: 15 000 euró. Telefon: 0726–959295. (22319)

jármű

ELADÓ sürgősen 2003-as évjáratú VW Lupo személygépkocsi. Telefon: 0745–848024.

ELADÓ 2002-es évjáratú Opel Vectra 1.6-os motorral, metalizált szürke színben, Euro 4-es, sok extrával (ABS, szervó, automata klíma, központi zár, 8 légszák, elektromos ablak és tükrök, állítható kormány, MP3-as lejátszó), karc- és rozsdamentes állapotban. Vállalom a RAR-vizsgát. Ár: 2950 euró. Telefon: 0724–175640, 0729–257421.

ELADÓ 2002-es évjáratú, full-extrás Opel Vectra, fekete színben, nagyon jó állapotban, frissen behozva. Telefon: 0724–175640, 0729–257421.

ELADÓ U650-es traktor – 13 000 lej; Steyr 45 LE – 12 700 lej; International 40 LE – 13 000 lej; Fiat 55 LE – 16 200 lej. Telefon: 0752–135883.

ELADÓ 2 db MTZ 50-es traktor és 1 db Zetor 50-es traktor üzemképes állapotban. Ár megegyezés alapján. Telefon: 0751–429 628

vegyes

ELADÓ magasfényű, hajlított tömörfából készített üveges ebédlőbú-

tor. Ár: 400 euró. Telefon: 0748–391 100

ELADÓK dupla, új nagyszótárak több mint 50 000 szóval. Angol–magyar–angol, német–magyar–német, olasz mindössze 49 lejért. Latin–magyar 69 lej. Telefon: 0752–301 914

ELADÓ sürgősen költözés miatt Whirlpool AKM gáztűzhely, Arctic mosógép, valamint felfújható matrac. Telefon: 0745–848024.

ELADÓK cocker spaniel kiskutyák. Telefon: 0266–332320. (22355)

ELADÓ több olajfestmény; vitrinszekrény hozzá való íróasztallal 150+250 lej; négy fotel – 50 lej/db; két kanapé 100 lej/db; két rézcstillár, három- és ötágas. Telefon: 0747–396479. (22329)

ELADÓK malacok Csíkszentmihályon. Telefon: 0746–195425.

ELADÓ 450 kg-os, ötödik borjas, pirostarka fejűstehén Csíkszentkirályon. Telefon: 0751–553551. (22333)

ELADÓ 40 literes akvárium. Telefon: 0745–694515. (22302)

ELADÓK előnevelt, leválasztott, intenzív tojócsirkék Csicsó 221. szám alatt. Telefon: 0740–147115, 0266–379204. (22308)

ELADÓ Carpatina Rotax kaszalógép garanciával. Ár: 2300 lej. Telefon: 0745–510386, 0266–244461. (21473)

ELADÓK Renault Megane és kombi Skoda tetőcsomagtartók. Telefon: 0722–533027.

ELADÓ 220 V-os, 2000 W-os, benzin meghajtású, német gyártmányú áramfejlesztő. Telefon: 0743–915574.

tanfolyam

Könyvelési tanfolyam indul Székelyudvarhelyen munkanélküliek számára a Kreatív Kontir Kft. szervezésében. Telefon: 0721–605266.

állás

Jól képzett varrónőket KERESK budapesti varrodámba. Szállást díjmentesen biztosítok, fizetés teljesítmény szerint. Érdeklődni: +36-1-2280629 és 0745-485 861

Kereskedelmi cég GRAFIKUST ALKALMAZ teljes vagy részmunkaidővel. Követelmény: Corel Draw program kitűnő ismerete. Telefon: 0741–103041. (22335)

Építkezési cég szakmunkást és segédmunkást ALKALMAZ: kőműves, gipszkartonszerelő, festő-mázoló, csemperakó. Érdeklődni a 0747–011253-as telefonszámon.

Építkezési cég saját kocsival rendelkező munkatársat ALKALMAZ előkönyvelői (titkárnői) állás betöltésére. Érdeklődni a 0744-594409-es telefonszámon. (22348)

szolgáltatás

Szakadt, elnyűtt könyvét ÚJ-RAKOTOM, rendbe teszem – szak-szerűen. Telefon: 0746–917 949, 0266–212 630

Síremlék és kripta készítését VÁLLALOM márványból és mozaikból. Telefon: 0758–483312.

köszönetnyilvánítás

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik

AMBRUS ERZSÉBETET

utolsó útjára elkísérték és mindenben segítettek. Ezúton fejezi ki köszönetét a gyászoló család. (22352)

részvétnyilvánítás

A Barkácsruház dolgozói őszinte részvétellel osztoznak kolléganőnk, Pál Klára családja gyászában. (22356)

megemlékezés

Fájó szívvel emlékezünk 2011. augusztus 1-jére,

NAGY FERENC

halálának első évfordulóján. A megemlékező szentmise 2012. augusztus 1-jén reggel 7 órakor lesz a csíkszeredai Szent Kereszt-templomban. Emléked örökre szívünkben őrizzük. Nyugodjál csendesen! Szeretteid – Csíkszereda. (22347)

gyászjelentő

**Nem fogjuk már elgyengült kezéd,
nem simogatjuk őszülő fejed.
Nem tekint ránk értünk aggódó szemed,
Marad a csend,
mindent köszönünk neked!**

Lelkünk mély fájdalommal,
de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága jó feleség, édesanya, anyós,
nagyamama, testvér, rokon és jó szomszéd,

TIMÁR PÁLNÉ
szül. Antal Katalin

életének 77., házasságának 57. évében rövid szenvedés után 2012. július 30-án délelőtt 11 órakor csendesen elhunyt. Drága halottunk földi maradványait 2012. augusztus 1-jén 10 órakor helyezük örök nyugalomra a csíkszentmiklósi temető ravatalozójából a helyi temetőbe. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család –
Csíkszentmiklós.

**Előfizetésért hívja
terjesztőinket:****Székelyudvarhely:**

Gyórfi András: 0744–391537,
Jakab Zoltán: 0743–643995,
Krafft István: 0742–419786

Agyafalva:

Székely Csilla – 0740–701932,
Zetelaka:

Szőcs Éva – 0740–423858,
Székelykeresztúr:

Tokaci Zsuzsanna – 0756–401825,
András Ildikó – 0735–882976,

Előfizetési áraink

1, 3, 6 és 12 hónapra:

Magán személyeknek (postán): 19,
54, 105 és 204 lej

Magán személyeknek (lapki-
hordóinknál): 17, 45, 90 és 180 lej.

Jogi személyeknek: 19, 57, 110 és
220 lej

Apróhirdetés:

magán személyeknek 20 szó alatt
7 lej, 20 szó fölött 14 lej, cégeknek
duplája.

Keret: 3 lej. Környezetvédelmi hir-
detések: 1 lej/cm² + ÁFA.

Gyászjelentő és megemlékezés:

INGYENES!
Maximális terjedelem: 80 szó.
Telefonszám: 0266–215270.

Az ingyenes szelvények csak a meg-
jelenés hónapjában érvényesek (le-
járati dátum a szelvényen).

Egyszerre maximum 5 szelvény ve-
hető igénybe.

Ügyfélszolgálati irodánk:

535600, Székelyudvarhely,
Kossuth Lajos utca 10. szám
Telefon/fax: 0266–215270

Nyitvatartás:

hétköznapiokon 8.00–16.00,
szombaton és vasárnap zárva.
E-mail: udvarhely@hargitanep.ro

Napról napra

SZABADIDŐ

ma

Kedd

Az év 213. napja, a hátralévő napok száma 153. Napnyugta ma 20.43-kor, napkelte holnap 6.02-kor.

Isten éltesse

Heléna és Oszkár nevű olvasóinkat, valamint mindazokat, akik ma ünneplik születésnapjukat.

Névmagyaroztatás

A görög eredetű Heléna jelentése vitás, talán: *nap, hold*, míg az északi germán eredetű Oszkár jelentése: *jó dárda*.

Július 31-én történt

1849. A segesvári ütközetben Bem serege vereséget szenvedett a túlerőben lévő cári seregtől, a csatában eltűnt Petőfi Sándor.

1991. Mihail Gorbacsov szovjet és George Bush amerikai elnök Moszkvában aláírta a hadászati támadó fegyverek csökkentéséről szóló START-szerződést.

1992. Az ENSZ közgyűlése felvette Grúziát, ezzel 179-re nőtt a világszervezet tagjainak száma.

Július 31-én született

1798. Szentpétery Zsigmond író, műfordító, színész, rendező

1803. John Ericsson svéd származású amerikai feltaláló

1909. Halasy Olivér kétszeres olimpiai bajnok vízilabdázó

1913. Kosáry Domokos Széchenyi-díjas történész, az MTA volt elnöke

1914. Louis de Funès, francia színész, komikus

Július 31-én halt meg

1784. Denis Diderot francia filozófus, író és esztéta

1886. Liszt Ferenc zeneszerző, zongoraművész

1944. Antoine Saint-Exupéry francia író, esszéista, pilóta

1993. I. Baudouin belga király

tallózó

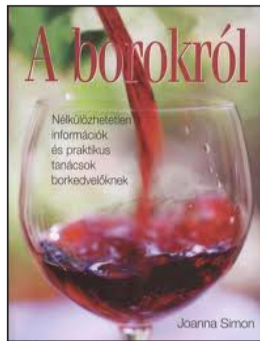

Augusztus 1-jén jelenik meg az Erdélyi Gyopár idei 4. lapszáma. *A tartalomról:* Az EKE-osztályok hírei; A Mária Úton Csíksomlyóra; Irány a legendás Várköre!; Az EKE-napi pályázat eredményhirdetése; Annapurna-expedíció Eröss Zsolt szemével; Honismeret: A kakaslövő Apáca; 130 éve született dr. Balogh Ernő, 90 éves Bagaméri Béla; A csodás Csodavár; A homoródfürdői Klotild-forrás; Stefanov Titus, a múltbéli értékek kiváló őrzője. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület turistaságról, honismeretről, környezetvédelemről szóló kéthavi kiadványát keresse az EKE-osztályoknál!

az **Arnika** ajánlata
KÖNYVESBOLT

A borokról

Joanna Simon, a többszörösen kitüntetett borszakíró biztos kézzel kalauzolja az olvasót a bortípusok, szőlőfajták és a borvidékek zavarba ejtő, ám csábító sokasága között, továbbá újszerűen gyakorlatias tanácsokkal lát el a borvásárlás, -kóstolás, -szervírozás és -tárolás terén. Joanna Simon segít abban, hogy nagyobb önbizalommal kísérletezzünk és kedvünkre való borokat találjunk. A több mint kilencven szőlőfajtát bemutató könyv részletesen ismerteti a cabernet sauvignon, a riesling és más meghatározó fajták jellegzetes illat- és ízjegyeit, alaposan árgondolt étel-bor párosításokat javasol, illetve sorra veszi a világ főbb borvidékeit, sőt

konkrét termelőket is ajánl. A dűlőket, borászatokat és pincéket bemutató fényképek hűen szemléltetik azt a folyamatot, melynek során a szerény szőlőből valami egészen csodálatos dolog születik, mire az asztalunkra kerül. Joanna Simon a The Sunday Times kitüntetett bortudósítója. Jó tollú szerző és magával ragadó médiaszemélyiség,

aki világszerte megjelenő publikációkban fejt ki véleményét a borral kapcsolatos legkülönbözőbb kérdésekben, így az ételpárosításokkal kapcsolatban is. A könyv megvásárolható az Arnika Könyvesboltban (Székelyudvarhely, Kossuth Lajos utca 16. szám, telefon: 0266-210 046, illetve 0751-103 915).

EKE-tábor

Ilyen még nem volt

M a reggel megnyitotta kapuit a szentgyházi termálstrandon az Erdélyi Kárpát-Egyesület (EKE) székelyudvarhelyi osztályának szervezésében a huszonegyedik országos vándortábor. Idén tizenkilenc túravonalon közül válogathatnak a jelent-

kezők. Ugyanakkor a napi két-három előadás mellett filmvetítések, kézműves foglalkozások, baranta-bemutató, fotókiállítás, könyvbemutatók, beszélgetések, néptánc- és énektanulás, gombagyűjtés, falmászás, vetélkedők, ökörsütés is szerepel a programban.

HIRDETÉS

A kiállítás megvalósítója: Haáz Rezső Múzeum
A múzeum fenntartója: Székelyudvarhelyi Megyei Jogi Város Polgármesteri Hivatala

Haáz Rezső Múzeum Székelyudvarhely
2012. május 21. – október 31.
www.hrmuzeum.ro

Főmögötök: Harghita Megyei Tanács, Székelyudvarhelyi Megyei Jogi Város, Művelődési Központ, Állami Színház, Állami Operaház

Leonardo Da Vinci
950 éves születésnapjának emlékére

para

www.parapista.com

– Miért reggel ötkor jössz haza, Jenő?!

– Hát hova mehetnék? Már minden kocsmá bezárt.

programajánló

Séta a szoptatásért

A szoptatás világnapja alkalmából szerdán Székelyudvarhelyen, csütörtökön pedig Székelykeresztúron az Udvarhelyszéki Anyák Közössége és a Gondviselés Segélyszervezet megszervezi a Séta a szoptatásért elnevezésű rendezvényt. Gyülekező augusztus 1-jén reggel 9 órakor a belvárosi unitárius templom kertjében, augusztus 2-án ugyancsak 9 órakor a keresztúri központi parkban. A sétára az anyákat és gyermekeiket egyaránt várják.

Augusztusi alkotótábor

A székelyudvarhelyi művelődési ház szervezésében hatodik alkalommal tartják meg az Augusztusi alkotótábor gyerekek és felnőttek számára. A rendezvényen lesz bútorfestés, nemezelés, gyöngyfűzés, festészet, textiltfoglalkozás (batikolás, szövés), üvegfestés és tűzzománckészítés. Gyermek számára augusztus 6-tól 10-ig szervezik a foglalkozást, naponta 10 és 16 óra között. A részvételi díj napi 5 lej, emellett ebédet is igényelhetnek a Park vendéglőben. A felnőtteket augusztus 13. és 17. között várják, számukra a foglalkozásokat este 6 és 9 óra között tartják.

A táborban készült munkákból szeptemberben kiállítást szerveznek.

Érdeklődni, jelentkezni a művelődési ház titkárságán, illetve a 0266-218 147-es telefonszámon lehet naponta 8 és 16 óra között.

Keresztyén angol tábor

A Károlyi Gáspár Alapítvány augusztus 20. és 25. között keresztyén angol tábort szervez Székelyudvarhelyen a Református Presbiteriánus Gyülekezet épületében, a Szent Imre utca 55/A. szám alatt. A táborban 12-17 éveseknek napi négyórás keresztyén foglalkozásokat tartanak angol nyelven, részvételi díj nincs. Érdeklődni, jelentkezni Curcubet Gabrielnél lehet a 0726-265 566-es telefonszámon.

HIRSZERKESZTŐ: BERKECI ZSOLT

berceci.zsolt@hargitanepe.ro

HIRDETÉS

DIGITAL 3 TV

A helyi televízió!

Radio

VOX

88,6 fm

www.voxfm.ro

hargitanépe

HARGITA MEGYE KÖZLETTI NAPILAPJA

udvarhely

Igazgató-főszerkesztő:
Isán István Csongor

Felölts szerkesztő:
Sarány István

Hargita Népe – Főszerkesztő-helyettes: Burus János Botond **Főmunkatárs:** Hecser Zoltán **Szerkesztők:** Antal Ildikó, Benedek Enikő, Daczó Katalin, Darvas Attila, Darvas Beáta, Domján Levente, Hompoth Loránd, Forró-Erős Gyöngyi, Kopacz Gyula, Pál Biborka, Takács Éva, Tamás Attila **Fotó:** Balázs Árpád **Tudósítók:** Jánossy Alíz **Olvasószerkesztő:** Szatmári Cecília **Tördelőszerkesztők:** Bálint Anna, Kopacz Katalin **Korrektor:** Gergely Erika **Marketing:** Fröhlich Orsolya (marketing@hargitanepe.ro) **Reklámszervező:** tulit.maria.magdolna@hargitanepe.ro **Terjesztési menedzser:** Albert Emese, 0733-110166. **Szerkesztőség és kiadóhivatal:** 530190 Csíkszereda, Szentlélek út 45. sz. **Levél cím:** 530190 Csíkszereda, Pf. 204. Telefon/fax: 0266-371322, e-mail: office@hargitanepe.ro **Tájékoztatás:** 0266-310507 **Ügyvitel, előfizetés:** telefon/fax: 0266-372633 **Web:** www.honline.ro, www.hhrf.org/hargitanepe

Hargita Népe Udvarhely – Főszerkesztő-helyettes: Jakab Árpád **Szerkesztők:** Antalfi József, Berkeci Zsolt, Máthé László Ferenc, Szász Csaba **Fotó:** Ifj. Haáz Sándor **Tördelő:** Nágó Balázs **Korrektor:** Antal Orsolya **Reklámszervező:** Péter Levente (peter.levente@hargitanepe.ro), 0755-042543 **Terjesztési menedzser:** Máté Lehel (mate.lehel@hargitanepe.ro), 0733-553014. **Szerkesztőség:** Cím: 535600, Székelyudvarhely, 1918. December 1. u. 9. szám, udvarhely@hargitanepe.ro. Telefon: 0266-212515. **Ügyfélszolgálat:** Cím: 535600, Székelyudvarhely, Kossuth Lajos utca 10. szám, telefon: 0266-215270

Lapterv: Mihály László **Nyomda:** T3 Info Kft., Sepsiszentgyörgy **ISSN** 1221-0153

A Hargita Népe napilapban megjelent írások, összhangban az 1996/8-as törvény előírásaival, védettek. Átvételükre, felhasználásukra, beleértve a fordítást is, kizárólag a kiadó előzetes engedélyezése alapján kerülhet sor. Idézetek közlése is csak akkor lehetséges, ha utalás történik a forrásra.

Banki adataink:
EDITURA HARGITA NEPE
CUI 18306453
RO62TREZ3515010XXX004431
TREZORERIA M-CIUC

Kiölték a HIV vírust két férfiből

Csontvelő-átültetés után nem találtak HIV vírust (AIDS) két fertőzött férfin. Az a tény, hogy a vérésejtekben nem találtak a HIV nyomait, arra utal, hogy az alvó HIV vírust hordozó sejtek is eltűntek. Ha megerősítik is az eljárást, az átültetés veszélyes, aligha alkalmaznák amúgy jó egészségi állapotban lévő pácienseken.

Két HIV-fertőzött férfi csontvelő-átültetésen esett át, amely után az immunrendszer szempontjából kulcsfontosságú nyiroksejtekből eltűnt a vírus. A beavatkozást elvégző amerikai kutatók szerint a csontvelő-átültetés a vírus szaporodását megakadályozó antiretrovirális kezeléssel együtt megdöbbentő eredményt hozott a műtét után nyolc hónapra. A szakemberek elsődleges eredményeiket a washingtoni AIDS-világkonferencián is ismertették. Az antiretrovirális kezelésben részesülő HIV-fertőzött páciensek vérében gyakran nem mutatható ki a vírus. A nyiroksejtekben azonban a vírus latens formában elrejtőzhet, és ha az antiretrovirális kezelés megszakad, reaktiválódik. Az a tény, hogy a vérésejtekben nem találtak a HIV nyomait, arra utal, hogy az alvó

HIV vírust hordozó sejtek is eltűntek. Ezen a ponton még messze nem lehet a betegeket gyógyultnak nyilvánítani, de az eredmények mindesetre figyelemreméltók – mondta Savita Pahwa, a Miami Egyetem orvosi kara AIDS-kutató központjának igazgatója. Mindez arra enged következtetni, hogy a hordozósejtek eltávolítását kell kutatni – mondta a kutató.

A két férfi kemoterápiás kezelést kapott vérrákra az őssejtbeültetés előtt. Egyikük két éve, másikuk négy éve esett át a beültetésen. Mindkettőnél úgynevezett graft-versus-host betegség jelentkezett. Az antiretrovirális kezelést a transzplantáció után is folytatták. „Úgy véljük, hogy az átültetett sejtek kiölték és helyettesítették a páciens saját nyiroksejtjeit, közöttük a fertőzött sejteket is, és a donorsejteket az antiretrovirális kezelés megvédte a fertőzéstől az átültetés alatt” – mondta Daniel Kuritzkes, a tanulmány fő szerzője.

Annak ellenőrzésére, hogy a transzplantáció és az antiretrovirális kezelés megsemmisítheti-e a HIV vírust, le kell állítani a beteg gyógyszeres kezelését, és Kuritzkes szerint ez lesz a következő lépés.

fotóalbum

Színözön

BEKÜLDTE: SOOS LENKE

sudoku

kezdő szint

2				9				6
		9	8		4	2		
		4	6		7	3		
	7		1		6			3
		3				5		
	9		5		3			7
		5	2		1	7		
		6	4		8	9		
3				5				1

skandi pályázati szelvény 2012. július 31.

Ha megfejt minden héten (hétfő–péntek) az öt skandifeladványt, és megfejtéseit egyszerre, egy borítékban behozza személyesen szerkesztőségünkbe vagy beküldi postán (535600 Székelyudvarhely, Kossuth Lajos u. 10. szám), részt vehet nyereményjátékunkon, amelyen hetente a helyes megfejtők között értékes könyvnyereményt, havonta pedig 1 havi előfizetést sorsolunk ki lapunkra. Az e heti megfejtéseket 2012. augusztus 15-ig kell beküldeni.

Név:.....
 Cím:.....
 Tel.:.....
 Helyes megfejtés:.....

HIRDETÉS

hargitanépe

udvárhely

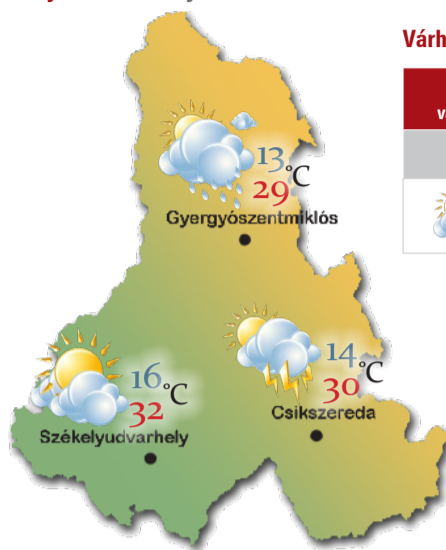
Álláshirdetés: 7 lej

A negyedik apróhirdetés AJÁNDÉK

Székelyudvarhely,
Kossuth Lajos u. 10. sz.

Tel.: 0266-215 270

időjárás-előrejelzés

Várható időjárás holnap Székelyföldön

Maros-vásárhely	Csik-szereda	Székely-udvarhely	Sepsiszentgyörgy
15/33	15/30	16/31	15/31

Továbbra is meleg lesz az idő, de a hegyvidéken a gomolyfelhőzetből több helyen is eső alakulhat ki. Melegfronti tünetek jelentkezhetnek az arra érzékenyeknél.

VILLANÁS ■ Sarány István

A könyv utóélete

Beder Tibornak levelet hozott a posta. Ezúttal Isztambulból, a török főváros főpolgármestere, dr. Kadir Topbas aláírásával. A főpolgármester levelében a csíkszeredai tanár, utazó Ágyú és tulipán című könyvét köszönte meg, azt a kötetet, amely a Bizánc falain rést ütő ágyúkat öntő székely Orbán mesterről szól. Az ágyúkkal elesett egy város és egy ezeréves birodalom. A főpolgármester megjegyezte, hogy „Isztambul központjának a törökök általi meghódítása történelmi fordulópont, ezért minden részlet figyelemre méltó”. Az előljáró azt is írja, hogy „a lezajlott hosszú ostromidőszak egyik legfontosabb személyisége kétségkívül a magyar Orbán mester volt, akit Mehmet szultán tett »Ágyúkirállyá«. E napon nemcsak a falak, de a Bizánci Császárság sem tudott ellenállni az ágyúgolyóknak, a megszülető Isztambul pedig jelentős tényezővé vált”.

A főpolgármester elismerően nyilatkozik Beder Tibor érdemeiről: „az Isztambul meghódításában szerepet játszó híres Ágyúkirályról szóló Ágyú és tulipán című könyve jelentős szerepet játszik a török–magyar barátság minőségi szinten tartásában”.

A török főváros első embere azt emelte ki, hogy a kötet újabb adalékokkal szolgál a török történelem feltárásához, megismeréséhez. Beder Tibor pedig annak örvendett a levél kapcsán, hogy olyan dolgot tudott meg Orbán mesterről, amiről nem volt tudomása a kötet megírásakor, azt, hogy Mehmet szultán Ágyúkirállyá tette a magyar ágyúöntőt.

A közös múlt kölcsönös ismeretének fontosságát felismerték a törökök – szúrta le a következtetést Beder Tibor, aki maga is azon fáradozik, hogy a magyar félben is felbredjen ez az igény. S mintegy mellékesen megjegyezte, tervben van a két magyar–török tárgyú kötetének török nyelven való kiadása.

skandi

KÉSZÍTETTE: BENEDEK ENIKŐ

* SIEMENS A MŰVÉSZ-NŐ SZÜLŐ-VÁROSÁ	KENYÉR-DARAB FÉRFI-FEHÉRNEMŰ	NÉHÁNY KILÓTÓL MEGSZABADUL	ITTRIUM ÉS BÓR	FLUOR DAL	SZÁLAT KÉSZÍTŐ TAPAD	NÉVELŐ
ISMERT RIPIORTER, MŰSORVEZETŐ	S					
HANGZAVAR, RICSAJ						GYÜMÖLCSÖT SZÁRÍT
NŐI NÉV			LEPELSZERŰ RÓMAI VISELET IDŐS (RÖV.)			
NEKEM ANGOLUL		ÁLLÓKÉP FÜSTVÉGI			RÓMAI APRÓPÉNZ METRÓVONAL!	
BUSINESS TRAVEL SHOW			DECI HAMISAN JÁTSZÓ	SPORTOL LEVELET PAPIRRA VET		
AMPER	TISZTELT CÍMZETT JÉGGÉ VÁLIK A VÍZ		MÁLTAI ÉS THAIFÖLDI CINK VEGYJELE			NÉVELŐ ELEKTRON
FRANCIA NETES KÓD		JAVÍT, BÜTYKÖL SZOLMIZ. HANG				
JELADÓ ESZKÖZ A TORONYBAN LITER						
			PONTOS BETŰ! SUGÁR			
FÜVET ESZIK A RÉTEN	L	NÓZI				

